

+ 1 выкройка

РАБОТНИЦА і СЯЛЯНКА

№ 1

СТУДЗЕНЬ

1952 г.

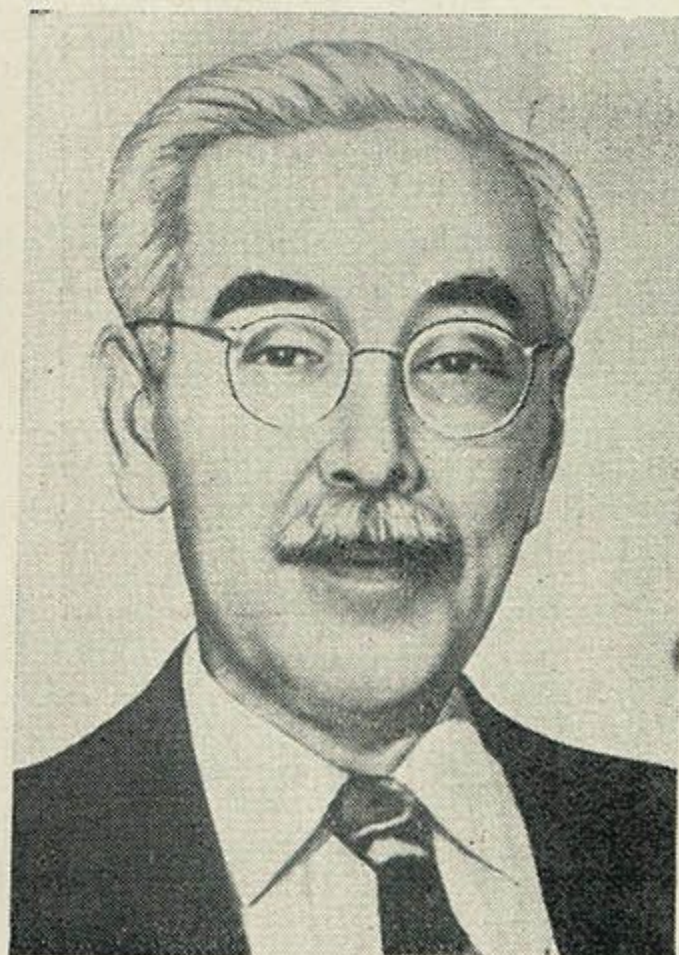
689-12

ГО МО-ЖО

П'ЕТРО НЕННІ

ІКУО ОЯМА

ПРЫСУДЖЭННЕ МІЖНАРОДНЫХ СТАЛІНСКІХ ПРЭМІЙ «ЗА ЎМАЦАВАННЕ МІРУ ПАМІЖ НАРОДАМІ» ЗА 1951 ГОД

КАМІТЭТ па міжнародных Сталінскіх прэміях міру, які засядаў 18 і 20 снежня ў Маскве, прысудзіў міжнародныя Сталінскія прэміі «За ўмацаванне міру паміж народамі» 1951 года за выдатныя заслугі ў справе барацьбы за захаванне і ўмацаванне міру шасці прадстаўнікам дэмакратычных сіл розных краін. Гэта:

1. ГО МО-ЖО — прэзідэнт Кітайскай акадэміі навук, пісьменнік, які прысвяціў сваю творчасць барацьбе за мір, узначальвае Кітайскі народны камітэт абароны міру і барацьбы з амерыканскай агрэсіяй;

2. П'ЕТРО НЕННІ — дэпутат парламента Італіі, публіцыст і грамадскі дзеяч, які абараняе інтарэсы простых людзей, энергічна выкрывае агрэсараў, нястомна заклікае працоўных на барацьбу з пагрозай новай вайны;

3. ІКУО ОЯМА — прафесар, дэпутат парламента Японіі, непрымірым вораг японскай ваеншчыны, ініцыятар Першага нацыянальнага кангрэса ў абарону міру, паклаўшага пачатак масаваму арганізаванаму руху прыхільнікаў міру ў Японіі;

4. МОНІКА ФЕЛТАН — англійскі грамадскі дзеяч, якая бясстрашна распаўсюджвае праўду аб Карэі;

5. АННА ЗЕГЕРС — нямецкая пісьменніца, аўтар вядомых кніг, якая прысвяціла ўсё сваё жыццё барацьбе за мір і прагрэс, супроць фашызма і вайны;

6. ЖОРЖЫ АМАДУ — бразільскі пісьменнік, аўтар яркіх літаратурных твораў, прасякнутых ідэяй барацьбы за нацыянальную незалежнасць, супроць амерыканскага імперыялізма.

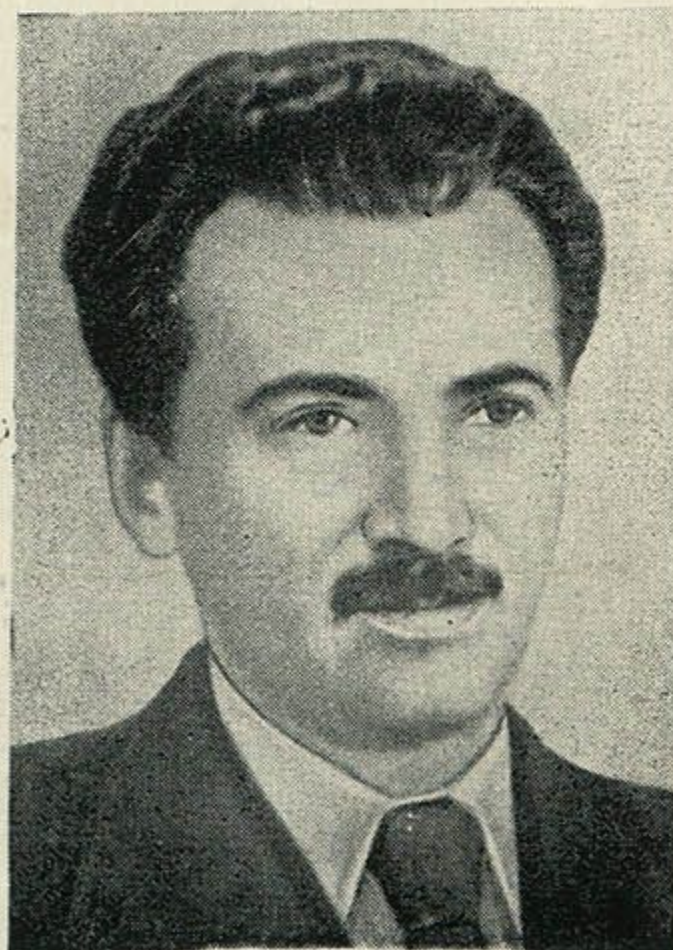
У паседжаннях Камітэта, які разбіраў паступіўшыя прапановы і прыняў рашэнне аб прэміях, прынялі ўдзел: старшыня Камітэта правадзейны член Акадэміі навук Саюза ССР Д. В. Скабельцын, намеснік старшыні пісьменнік Луі Арагон (Францыя), члены Камітэта — прафесар Лонданскага універсітэта Джон Бэрнал (Англія), паэт Пабла Неруда (Чылі), прафесар Лодзінскага універсітэта Ян Дэмбоўскі (Польшча), акадэмік Міхаіл Садавяну (Румынія), савецкія пісьменнікі А. А. Фадзееў і І. Г. Эрэнбург.

МОНІКА ФЕЛТАН

АННА ЗЕГЕРС

ЖОРЖЫ АМАДУ

Да вяршынь камунізма!

НАДЫШОЎ новы, тысяча дзевяцьсот пяцьдзсят другі год. З велізарным натхненнем сустраў яго савецкі народ, добра ведаючы, што ён нясе з сабой новыя радасці, новае шчасце.

Да новага года наша Радзіма прышла з выдатнымі перамогамі. Сапраўды грандыёзныя справы здзейснілі савецкія людзі ў мінулым годзе. Кожны яго дзень, кожная гадзіна былі поўны творчага пафасу.

Яшчэ задоўга да новага года ў пісьмах да роднага таварыша Сталіна рапартавалі аб выкананні ўзятых абавязацельстваў работнікі прамысловасці і сельскай гаспадаркі.

Гераічная праца савецкіх людзей, якімі кіруе вялікая камуністычная партыя, дала магчымасць не толькі выканаць, але і перавыканаць народнагаспадарчы план 1951 года. Выпуск прамысловай прадукцыі ў нашай краіне ўдвая перавышае прадукцыю перадавае, 1940 года.

Вялікіх дасягненняў дабілася прамысловасць, асабліва яе вядучыя галіны — металургічная, нафтавая, вугальная. Савецкі Саюз выплаўляе зараз сталі столькі-ж, колькі Англія, Францыя, Бельгія і Швецыя, разам узятых. Ні адна краіна ў свеце не ведала і не ведае такога грандыёзнага прасоўвання ўперад.

За мінулы год савецкі народ намнога наблізіўся да сваёй заветнай мэты — камунізма. Ва ўсю сілу разгарнуліся работы на буйнейшых у свеце гідратэхнічных збудаваннях — на Волзе, Дану, Дняпры і Аму-Дар'і. Ужо гэтай вясною ўвойдзе ў эксплуатацыю Волга-Данскі водны шлях. Мы ганарымся тым, што і беларускі народ разам з усім савецкім народам уносіць свой уклад у будоўлю камунізма.

1951 год быў годам далейшага ўздыму сацыялістычнай сельскай гаспадаркі. Калгасы і саўгасы краіны атрымалі ад дзяржавы сотні тысяч навейшых трактараў, камбайнаў і іншых сельскагаспадарчых машын. Працаўнікі сельскай гаспадаркі паспяхова змагаліся за высокі ўраджай. За апошнія некалькі год валавы ўраджай збожжа штогод перавышае сем мільярдаў пудоў. Паспяхова праводзіцца ў жыццё сталінская праграма развіцця жывёлагадоўлі.

У любой галіне прамысловасці, транспарту, сельскай гаспадаркі, навукі і культуры савецкі народ дабіўся значных дасягненняў. Яшчэ прыгажэй і магутней стала наша Радзіма — Саюз Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік.

Вялікіх поспехаў дасягнула і наша Беларуская ССР. Прамысловасць Гомельскай, Баранавіцкай, Магілёўскай абласцей, Мінска, Віцебска, Гродна і інш. гарадоў дотэрмінова выканала гадавыя планы. Велізарнымі тэмпамі вяліся работы па добраўпарадкаванню Мінска і іншых гарадоў рэспублікі. У сельскай гаспадарцы паявіліся новыя Героі Сацыялістычнай Працы. Шмат цудоўных школ у падарунак ад краіны атрымала наша дзетвара.

Савецкія людзі, як сапраўдныя гаспадары, творцы і дзяржаўцы. У 1951 годзе ўся краіна даведлася аб новых наватарах прамысловасці і сельскай гаспадаркі. Мар'я Леўчанка і Грыгорый Муханаў з маскоўскай абутковай фабрыкі «Бу-

равеснік», Антаніна Жандарава з Люблінскага завода, Кацярына Седова з маскоўскай швейнай фабрыкі № 5 і многія іншыя скромныя савецкія працаўнікі ўславілі Радзіму выдатнымі пачыненнямі ў галіне комплекснай эканоміі матэрыялаў, росту прадукцыйнасці працы, палепшання якасці прадукцыі. Мільёны людзей ва ўсіх кутках Радзімы падхапілі іх пачынанні.

1951 год увойдзе ў летапіс чалавечтва як год далейшай барацьбы савецкага народа і ўсіх сумленных людзей свету за мір і дружбу народаў.

21 снежня 1951 г. Камітэт па міжнародных Сталінскіх прэміях міру адзінадушна прысудзіў міжнародныя Сталінскія прэміі «За ўмацаванне міру паміж народамі» выдатным барацьбітам за мір: прэзідэнту Кітайскай акадэміі навук — Го Мо-жо, дэпутату парламента Італіі — П'етро Ненні, дэпутату парламента Японіі — Ікуо Ояма, англійскаму прамадскаму дзеячу — Моніцы Фелтан, пісьменніцы Германіі — Анне Зегерс і пісьменніку Бразіліі — Жоржы Амаду.

Жанчыны Беларусі ад усёй душы віншуюць новых лаўрэатаў міжнародных Сталінскіх прэмій міру і жадаюць ім далейшых поспехаў у іх плённай рабоце.

Мірная палітыка смела адстойваецца савецкімі людзьмі ўсюды — і на міжнароднай арэне і ў мірнай стваральнай працы. Усё дарослае насельніцтва нашай краіны падпісалася пад Зваротам Сусветнага Савета Міру аб заключэнні Пакта Міру паміж пяццю вялікімі дзяржавамі.

Погляды ўсіх сумленных людзей свету звернуты да Масквы, як да светача шчасця. Сумленныя людзі ведаюць, што як-бы ні шалелі англа-амерыканскія падпальшчыкі новай вайны, сілы міру растуць і мацнеюць.

Разам з Савецкім Саюзам радасна і шчасліва сустралі новы год і краіны народнай дэмакратыі.

У гэтым нумары часопіса змешчаны падарожныя заметкі Міхася Лынькова. Пісьменнік нядаўна пабываў у Польшчы, прапоўны народ якой пазнаў шчасце вольнага жыцця. У Чэхаславакіі, Румыніі, Венгрыі, Балгарыі, Кітайскай народнай рэспубліцы і Германскай дэмакратычнай рэспубліцы — усюды, дзе народ узяў лёс у свае рукі, расквітнела новае жыццё.

Як-жа сустралі новы год працоўныя капіталістычных краін? Што абяцаюць народу заправілы Амерыкі і Англіі, Францыі і Італіі? З адкрытым цынیزмам паўтараюць яны гітлераўскі тэзіс аб гарматах замест масла, забываючы, што гарматамі сыты не будзеш.

У новагоднюю ноч мільёны савецкіх людзей сабраліся за святочным сталом. І калі на крэмлёўскіх курантах прабіла дванаццаць, яны першы свой тост узялі за сонца нашага жыцця — за таварыша Сталіна. Савецкія людзі горача дзякавалі свайго мудрага бацьку і настаўніка за рост добрабыту народа, за мірнае жыццё, за росквіт нашай Радзімы.

У новы год савецкі народ уступіў, поўны творчых сіл і дзярванняў. З думамі аб Сталіне, пад яго выпрабаваным кіраўніцтвам, натхнёныя камуністычнай партыяй, мы паспяхова пойдзем уперад — да ззяючых вяршынь камунізма.

ЛЕНІН З НАМІ

ДВАЦЦАЦЬ восем год таму назад, 21 студзеня 1924 года, памёр стваральнік большэвіцкай партыі і Савецкай дзяржавы, любімы правадыр і настаўнік народаў усяго свету — Владзімір Ільіч Ленін.

Цэнтральны Камітэт Комуністычнай партыі (большэвікоў) у сваім звароце да ўсіх працоўных пісаў:

«Памёр чалавек, які заснаваў нашу стальную партыю, будаваў яе з года ў год, веў яе пад ударамі царызма, навукаў і загартоўваў яе ў шалёнай барацьбе са здраднікамі рабочага класа...

Памёр чалавек, пад баявым вадзіцельствам якога наша партыя, ахутаная паравым дымам, уладнай рукой узяла чырвоны сцяг Кастрычніка па ўсёй краіне, змяла супраціўленне ворагаў, зацвердзіла трывала панаванне працоўных у былой царскай Расіі».

Усё сваё цудоўнае жыццё Ленін прысвяціў служэнню інтарэсам працоўных, вызваленню іх ад уціску эксплуатацый, нястомна і непрымірыма змагаючыся супроць ворагаў партыі і народа як унутры краіны, так і на міжнароднай арэне.

Яшчэ ў канцы XIX стагоддзя, прадаўжаючы вучэнне Маркса — Энгельса, Ленін геніяльна прадбачыў, што вялікі рускі народ стане на чале прагрэсіўнага чалавецтва.

Пераадоўваючы неймаверныя цяжкасці царскага падполля, Ленін сумесна з вялікім сваім саратнікам Сталіным упорна і настойліва згуртоўвалі сілы рабочага класа і працоўнага сялянства Расіі, рыхтавалі іх да выканання гістарычных задач. Пад сцягам Леніна — Сталіна рабочыя і сяляне, салдаты і матросы ў лютым 1917 года зверглі царскую ўладу ў Расіі і павялі барацьбу за ўладу Саветаў.

У кастрычніку 1917 года пад кіраўніцтвам Леніна і Сталіна рабочыя ў саюзе з сялянскай беднотай пры падтрымцы салдат і матросаў зверглі ўладу буржуазіі, здзейснілі першую ў гісторыі чалавецтва сацыялістычную рэвалюцыю. Адкрылася новая паласа ў развіцці чалавецтва — паласа перамогі сацыялізма ва ўсім свеце.

Створаная Леніным і Сталіным партыя большэвікоў узначаліла барацьбу мас супроць прыгнятальнікаў, за пабудову сацыялізма ў нашай краіне, за заваёву новага, шчаслівага жыцця. У гады грамадзянскай вайны яна павяла савецкі народ на барацьбу з інтэрвентамі і ўнутранай контррэвалюцыяй.

Наша краіна пад сцягам Леніна — Сталіна з адсталай і слабай у гістарычна кароткія тэрміны стала мацнейшай сацыялістычнай дзяржавай. Грамадства, пабудаванае на эксплуатацыі, было ператворана ў грамадства сацыялістычнае, заснаванае на маральна-палітычным адзінстве рабочых, сялян і інтэлігенцыі.

Пасля смерці Леніна ворагі партыі і дзяржавы, выкарыстаўшы цяжкі момант у жыцці краіны, абрушыліся на партыю, спрабавалі падарваць яе маналітнасць і адзінства, прымусяць звярнуць з ленінскага шляху і аднавіць у нашай краіне капіталістычнае рабства. Але контррэвалюцыйныя разлікі ворагаў праваліліся. Комуністычная партыя і савецкі народ пад кіраўніцтвам таварыша Сталіна ўскрылі звярыныя гнёзды і нагалаву разбілі ворагаў. Ленінскі сцяг узяў у свае магутныя рукі таварыш Сталін. Ён згуртаваў партыю і со-

вецкі народ, заклікаў іх да выканання вялікіх заветаў Леніна, да будаўніцтва сацыялізма.

26 студзеня 1924 года на жалобным паседжанні II Усе-саюзнага з'езда Саветаў таварыш Сталін даў вялікую клятву: трымаць высока і захоўваць у чыстаце вялікае званне члена партыі; захоўваць адзінства нашай партыі, як зяніцу вока; захоўваць і ўмацоўваць дыктатуру пролетарыята; умацоўваць усімі сіламі саюз рабочых і сялян; умацоўваць і расшыраць Саюз Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік; умацоўваць узброеныя сілы нашай краіны; умацоўваць і расшыраць саюз працоўных усяго свету.

«Гэта была клятва большэвіцкай партыі свайму настаўніку і правадыру, Леніну, які будзе жыць у вяках. Гэту клятву партыя пад кіраўніцтвам Сталіна выконвала і выконвае з чэсцю», — гаворыцца ў «Кароткай біяграфіі І. В. Сталіна».

Следуючы заветам Леніна, таварыш Сталін распрацаваў грандыёзную праграму індустрыялізацыі краіны і ўмацавання яе абароназдольнасці. Гэта новая задача вырашалася на аснове пяцігадовых планаў сацыялістычнага будаўніцтва.

Следуючы заветам Леніна, таварыш Сталін заклікаў ператварыць нашу краіну з аграрнай у індустрыяльную, здольную вырабляць сваімі сіламі неабходнае абсталяванне. Усе сілы савецкага народа былі накіраваны на стварэнне ў найкарапейшы тэрмін магутнай сучаснай прамысловасці, каб потым, апіраючыся на ўласныя сілы і сродкі, перабудаваць усю народную гаспадарку на навейшай тэхнічнай аснове. Для гэтага ў нас былі ўсе ўмовы. Перш за ўсё, наяўнасць савецкага дзяржаўнага і грамадскага ладу, сацыялістычнай сістэмы гаспадаркі, мудрага кіраўніцтва партыі большэвікоў.

Выкананне сталінскай праграмы індустрыялізацыі стварыла надзейную аснову для эканамічнай незалежнасці і абароназдольнасці нашай сацыялістычнай Радзімы.

Здзейснілася тое, да чаго нястомна заклікаў Ленін. СССР стаў магутнай індустрыяльнай дзяржавай, якая па раду важнейшых галін прамысловасці заняла першае месца ў Еўропе і ў свеце.

За гады савецкай улады асабліва вялікі шлях развіцця прайшлі былыя адсталыя ўскраіны царскай Расіі — цяпер саюзныя рэспублікі: Беларусь, Узбекістан, Таджыкістан, Туркменія, Казахстан, Кіргізія, Арменія, Азербайджан і іншыя.

У Савецкай Беларусі толькі за першыя дзве пяцігодкі было пабудавана звыш 1700 новых прадпрыемстваў. Агульны аб'ём прамысловай прадукцыі ў 1940 годзе ў параўнанні з 1913 годам павялічыўся ў 23 разы, вытворчасць электраэнергіі — у 120, а здабыча торфу — у 226. Тэмпы прамысловага росту Беларусі значна перавышалі рост прамысловасці ўсёй краіны.

Пры жыцці Леніна сельская гаспадарка нашай краіны складалася з дробных, распыленых сялянскіх гаспадарак, у якіх асноўнымі прыладамі вытворчасці былі саха і драўляная барана. Ленін тады ўказваў, што «калі мы будзем сядзець па-старому ў дробных гаспадарках, хоць і вольнымі грамадзянамі на вольнай зямлі, нам усёроўна пагражае немінучая гібель».

Ленін вучыў, што толькі пры дапамозе арцельнай, таварыскай працы сяляне могуць прыйсці да лепшага жыцця, а сельская гаспадарка — дасягнуць росквіту. Кааператыўны ленінскі план у тым імённа і заключаўся, каб ад дробнай індывідуальнай гаспадаркі перайсці да арцельнай, калектыўнай працы.

«Ленін правільна ўказаў у артыкулах аб кааперацыі, — гаварыў таварыш Сталін у красавіку 1924 года, — што развіццё сельскай гаспадаркі ў нас павінна пайсці па новым шляху, па шляху ўцягнення большасці сялян у сацыялістычнае будаўніцтва праз кааперацыю, па шляху паступовага ўкаранення ў сельскую гаспадарку пачаткаў калектывізма спачатку ў галіне збыту, а потым — у галіне вытворчасці прадуктаў сельскай гаспадаркі».

Партыя большэвікоў, Савецкая дзяржава пад кіраўніцтвам таварыша Сталіна стварылі ўсе неабходныя матэрыяльныя ўмовы для масавага ўступлення сялян у калгасы.

«На працягу 8 — 10 год, — гаворыць таварыш Сталін, — мы ажыццявілі ў сельскай гаспадарцы нашай краіны пераход ад буржуазнага індывідуальна-сялянскага ладу да сацыялістычнага, калгаснага ладу. Гэта была рэвалюцыя, якая ліквідавала стары буржуазны гаспадарчы лад у вёсцы і стварыла новы, сацыялістычны лад».

Перад Вялікай Айчыннай вайной у сельскай гаспадарцы нашай краіны працавалі сотні тысяч першакласных трактараў, грузавых аўтамабіляў, 182 тысячы камбайнаў, 130 тысяч складаных і поўскладаных малатарань, сотні тысяч іншых машын. На калгасных палях Савецкай Беларусі працавала тады многа тысяч трактараў і звыш 1500 камбайнаў, тысячы аўтамашын, 17252 малатарні, 9200 культыватараў і шмат іншых сельскагаспадарчых машын.

З года ў год распыраліся пасеўныя плошчы, павялічваліся ўраджаі калгасных палёў, паліпшаўся матэрыяльны добрабыт калгаснікаў.

Ленінска-сталінская палітыка індустрыялізацыі краіны і калектывізацыі сельскай гаспадаркі выратавала нашу Радзіму ў цяжкія гады Вялікай Айчыннай вайны і забяспечыла перамогу савецкага народа над фашысцкімі захопнікамі.

Савецкі грамадскі лад аказаўся не толькі лепшай формай арганізацыі эканамічнага і культурнага ўздыму краіны ў гады мірнага будаўніцтва, але і лепшай формай мабілізацыі ўсіх сіл народа на адпор ворагу ў ваенны час.

Ствараючы савецкую дзяржаву, Ленін вучыў, што яе асновай павінна быць дружба народаў. Выконваючы гэты завет, партыя большэвікоў пад мудрым кіраўніцтвам таварыша Сталіна нястомна ўмацоўвала і ўмацоўвае Саюз Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік.

«Дружба народаў нашай краіны, — гаварыў таварыш Сталін 6 лістапада 1943 года, — вытрымала ўсе цяжкасці і выпрабаванні вайны і яшчэ больш загартавалася ў агульнай барацьбе ўсіх савецкіх людзей супроць фашысцкіх захопнікаў».

Умацаванне дружбы народаў нашай краіны ў суровыя дні Айчыннай вайны з'яўляецца яркім сведчаннем мудрасці ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыкі, вялікай сілы ленінскіх ідэй аб дружбе і брацтве савецкіх народаў.

У перыяд мірнай працы народы Савецкага Саюза дружнымі намаганнямі дабіліся новых поспехаў ва ўздыме народнай гаспадаркі і культуры. Сыны і дачкі ўсіх нацый нашай краіны самааддана працуюць ва славу сацыялістычнай Радзімы, натхнёныя адзіным жаданнем хутчэй пераадолець народжаныя вайной цяжкасці, яшчэ больш узвядзіць і ўмацаваць сваю родную савецкую дзяржаву. Вялікія ідэі Леніна — Сталіна мабілізуюць і накіроўваюць дзейнасць савецкіх людзей, выходзяць пачуццё жыватворчага савецкага патрыятызма, бязмежную любоў да Радзімы, непераадольнае жаданне зрабіць усё, што неабходна для яе магутнасці і славы.

Савецкі народ паспяхова выканаў пасляваенную сталінскую пяцігодку, дзяржаўны план 1951 года, паспяхова стварае вялікія будоўлі камунізма.

Пад кіраўніцтвам партыі большэвікоў і Савецкага ўрада, пры штодзённых клопатах таварыша Сталіна ў нашай Беларускай рэспубліцы адноўлены фабрыкі і заводы, створаны новыя галіны прамысловасці, якіх не было да вайны.

З кожным годам расце ўраджайнасць сацыялістычных палёў Беларусі, павялічваецца пагалоўе жывёлы, паліпшаецца яе прадуктыўнасць.

У вялікіх будоўлях камунізма знаходзіць сваё адлюстраванне росквіт навукі ў савецкай краіне, рост тэхнічных кадраў, клопаты партыі і савецкай дзяржавы аб далейшым росце добрабыту народа, аб росквіце нашай Радзімы.

У свеце няма ніводнага буржуазнага ўрада, унутрана-палітычнае становішча якога было-б такім-жа трывалым і непахісным, як становішча Савецкага Саюза.

У свеце няма ніводнай дзяржавы, міжнародны аўтарытэт якой стаяў-бы так высока і непахісна, як аўтарытэт савецкай дзяржавы.

Выкарыстоўваючы гістарычны вопыт нашага будаўніцтва, працоўныя краін народнай дэмакратыі ўпэўнена ідуць па шляху сацыялізма.

Вялікіх поспехаў дабіўся кітайскі народ у адраджэнні эканомікі і культуры новага, дэмакратычнага Кітая.

У Германскай дэмакратычнай рэспубліцы паспяхова адраджаецца эканоміка, з кожным годам паліпшаецца становішча працоўных. Германскі народ усё цясней згуртоўваецца ў барацьбе за мір, за нацыянальнае адзінства Германіі на дэмакратычных пачатках.

Знешняя палітыка Савецкага ўрада, накіраваная на захаванне і ўмацаванне справы міру, сустракае найглыбейшае спачуванне і падтрымку мільёнаў простых людзей усяго свету.

Мірную палітыку савецкай дзяржавы падтрымлівае лагер міру, дэмакратыі і сацыялізма. Мільёны працоўных капіталістычных краін аб'ядналіся ў магутным руху прыхільнікаў міру.

Савецкія людзі, а разам з імі сотні мільёнаў працоўных ва ўсім свеце, узброеныя ідэямі Леніна — Сталіна, з непахіснай верай глядзяць уперад.

З асабліваю сілай гучаць зараз прарочыя словы, сказаныя В. І. Леніным на IX Усерасійскім з'ездзе Саветаў: «Капіталізм гіне; у сваёй гібелі ён яшчэ можа нанесці дзесяткам і сотням мільёнаў людзей неймаверныя пакуты, але ўтрымаць яго ад падзення не можа ніякая сіла».

Капіталістычны свет немінуха загіне. Імперыялісты шукаюць ратунку ў развязванні новай сусветнай вайны.

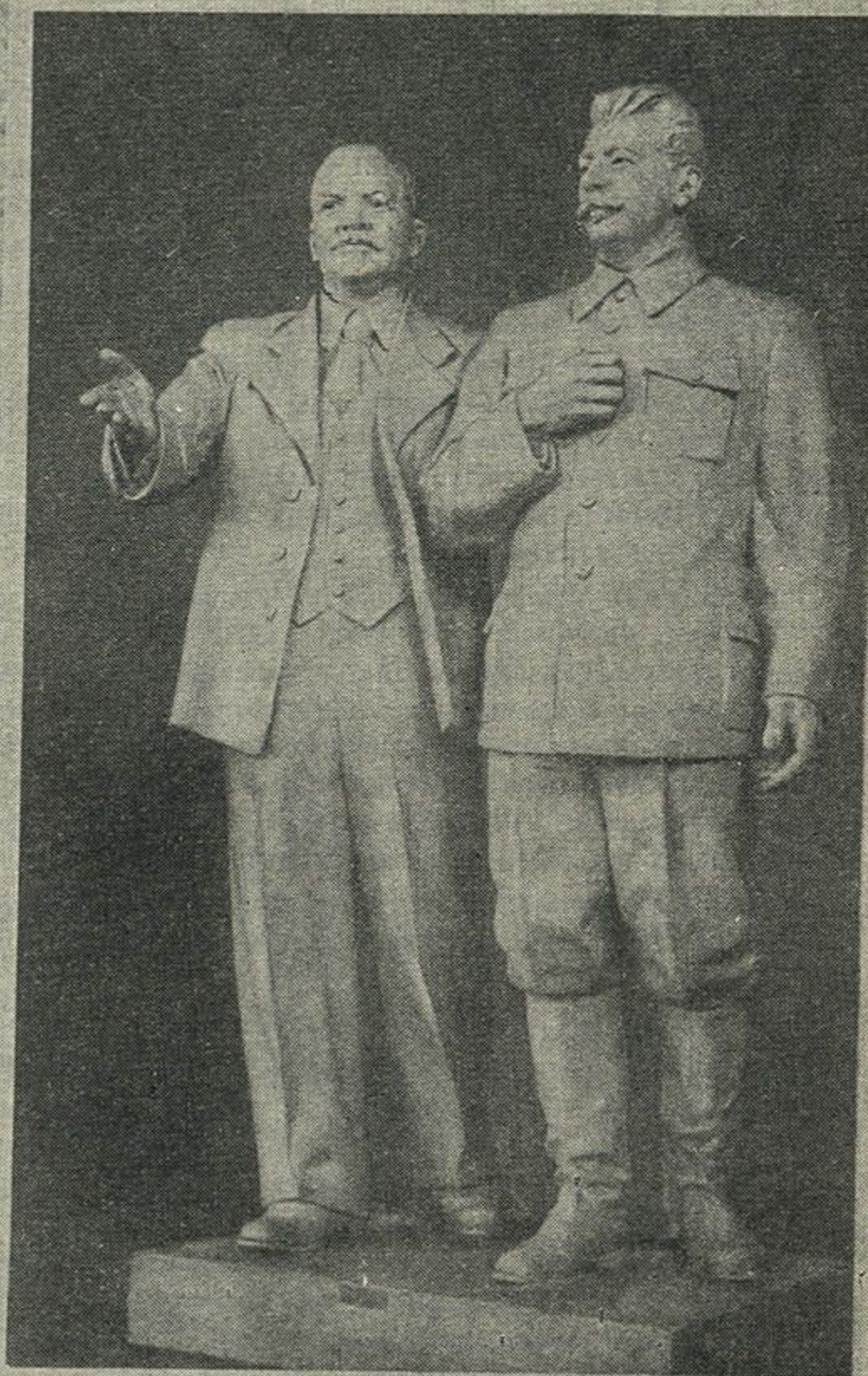
Савецкі народ паслядоўна змагаецца за мір, за дружбу і супрацоўніцтва паміж народамі ўсіх краін. Партыя большэвікоў пад кіраўніцтвам геніяльнага правадыра і настаўніка таварыша Сталіна вядзе савецкі народ да светлай будучыні — камунізма.

Усёперамагаючае вучэнне марксізма-ленінізма пранікае ва ўсе куткі свету. Ва ўсім свеце растуць і мацнеюць камуністычныя партыі, якія з'яўляюцца самымі бясстрашнымі, паслядоўнымі і самаадданымі барацьбітамі супроць капіталістычнага ўціску, супроць падпальшчыкаў новай вайны, за мір, дэмакратыю і сацыялізм.

Падзеі сусветнай гісторыі ўсё хутчэй і хутчэй набліжаюць нас да поўнай перамогі ідэй Леніна і Сталіна — да перамогі камунізма.

Ф. НОВІКАВА,
дырэктар Інстытута гісторыі партыі пры
ЦК КП(б)Б.

Вобразы геніяльных праватроў, пролетарскай рэвалюцыі, стваральнікаў Савецкай дзяржавы В. І. Леніна і І. В. Сталіна знаходзяць жывое адлюстраванне ў творчасці беларускіх мастакоў. У карцінах, скульптурах і графічных работах значнае месца адводзіцца вялікай дружбе В. І. Леніна і І. В. Сталіна.

„В. І. Ленін і І. В. Сталін—арганізатары Савецкай дзяржавы“

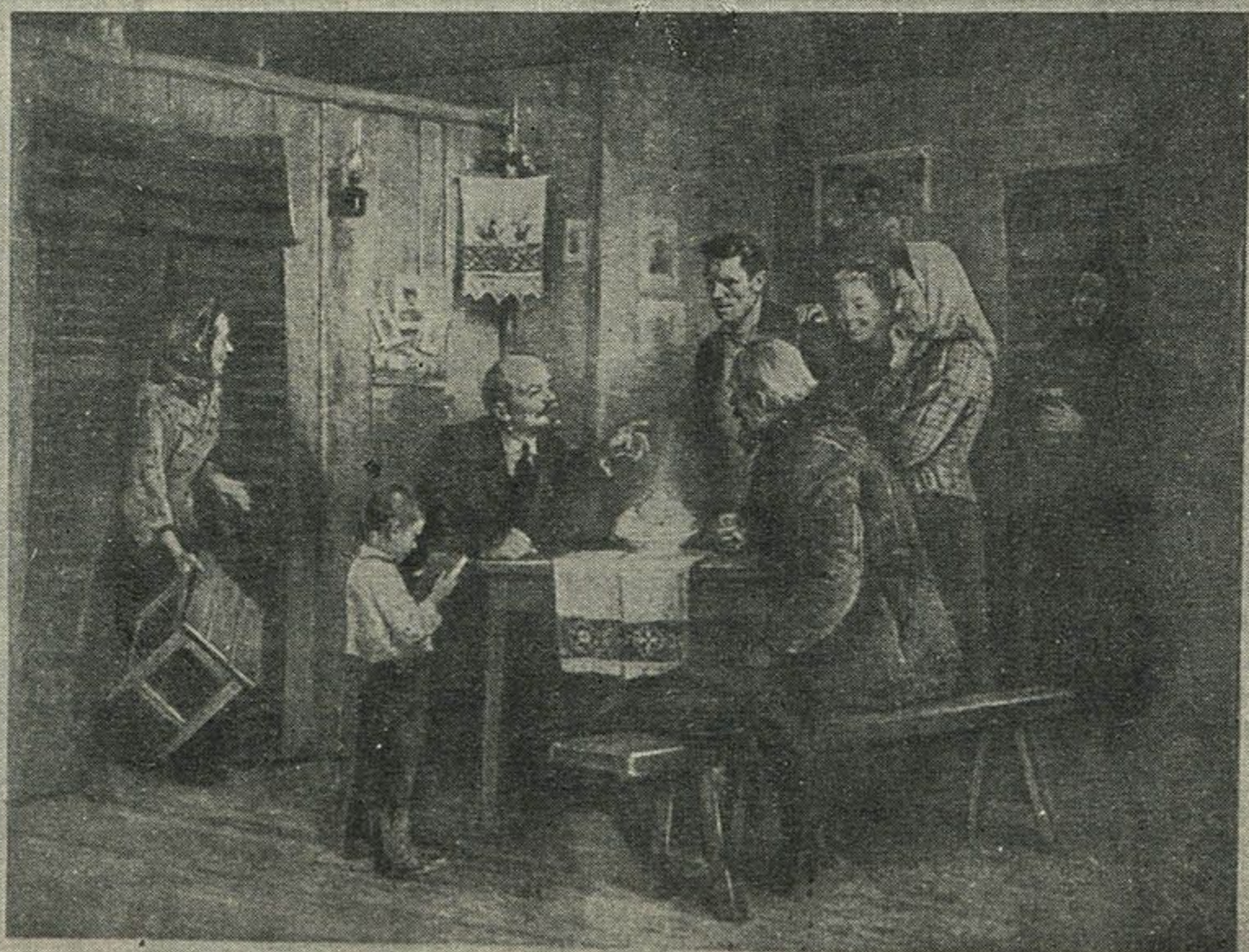
Скульптура З. Азгур.

„В. І. Ленін і І. В. Сталін у Горках“

Карціна В. Ціркы.

„Жаданы госць“

Карціна М. Калёскага.

ЗА ВЯЛІКУЮ СПРАВУ МІРУ

(Да вынікаў сесіі выканкома Міжнароднай дэмакратычнай федэрацыі жанчын)

З кожным днём расце і шырыцца рух барацьбітоў за мір. І ў гэтым высокародным руху актыўны ўдзел прымаюць жанчыны. З шасцісот мільёнаў подпісаў, сабраных пад Зваротам аб заключэнні Пакта Міру паміж пяццю вялікімі дзяржавамі, палова належыць жанчынам.

«Ні адзін вялікі рух прыгнечаных не абыходзіўся ў гісторыі чалавецтва без удзелу працоўных жанчын, — гаворыць таварыш Сталін. — Працоўныя жанчыны, самыя прыгнечаныя з усіх прыгнечаных, ніколі не заставаліся і не маглі застацца ў баку ад вялікай дарогі вызваленчага руху».

Працоўныя жанчыны ўсё яскравей уяўляюць сур'ёзнасць пагрозы, якая нависла над свегам. Зруйнаванне ачагоў, смерць мужоў і дзяцей, пакуты народаў — вось што нясе з сабою вайна. Жакі пачатай імперыялістамі вайны ў Карэі могуць перакінуцца на дзяцей, жанчын і мужчын усяго свету.

Працоўныя жанчыны свету шчыра імкнучыся да міру, бо не хочуць, каб атамная бомба знішчыла іх жыллё і дзяцей, каб мужы і сыны прынялі ўдзел у агрэсіўнай вайне, у забойствах і зруйнаванні.

Барацьба за мір у капіталістычных краінах моцна звязана з барацьбой за жыццёвыя інтарэсы працоўных. Працоўныя жанчыны капіталістычных краін не хочуць мірыцца з навізаным ім сваімі і амерыканскімі імперыялістамі рэжымам галечы і бяспраўя, з нястрымным ростам дарагавізны, з падрыхтоўкай да новай вайны.

Жанчыны Англіі, Амерыкі і іншых краін патрабуюць, каб іх урады вярнулі салдат дамоў з Карэі. Яны прымаюць актыўны ўдзел у забастовачным руху, разам з мужчынамі выступаюць на мітынгх, ідуць на дэманстрацыі.

Вялікую ролю ў руху за мір адыгрывае Міжнародная дэмакратычная федэрацыя жанчын, якая яднае ў сваіх радах 135 млн. чалавек. Жанчыны 64 краін, незалежна ад сваіх палітычных, рэлігійных перакананняў і маёмнага становішча, аб'ядналіся з тым, каб не дапусціць вайны. Федэрацыя ўзначальвае слаўны барацьбіт за мір — Эжэні Катон.

Федэрацыя арганізуе жанчын на рашучую барацьбу супроць падпальшчыкаў вайны. Яна паслала ў Карэю жаночую дэлегацыю, каб давесці праўду да свядомасці ўсіх народаў. Дэлегаткі расказалі свету аб злачынствах амерыканангліійскіх імперыялістаў у Карэі.

Моніка Фелтан — член дэлегацыі Міжнароднай дэмакратычнай федэрацыі жанчын — звыш трохсот раз выступала на мітынгх. Англіійскі народ выслуховаў яе з глыбокай увагай. Усюды ёй задавалі адно і тое-ж пытанне: чым можна дапамагчы карэйскаму народу? За актыўную дзейнасць англіійскі ўрад пачаў праследаваць Моніку Фелтан. На яе завялі судовую справу, і толькі дзякуючы пратэсту грамадскасці судовы працэс быў спынены.

Жорсткім праследаванням і пкаванню рэакцыйных ўрады падвяргаюць і іншых дэлегатак. Амерыканскія акупацыйныя ўлады ў Заходняй Германіі кінулі ў турму Лілі Вехтэр толькі за тое, што яна расказвала народу праўду аб становішчы ў Карэі. Урад Трумэна кінуў у турму дэлегатку Бернадэту Дойль.

Але ніякім тэрорам і жорсткімі расправамі не запалохаць

мужных барацьбітоў за мір. Жанчыны ўсяго свету рашуча выступаюць супроць крывавай інтэрвенцыі ў Карэі.

Абарона міру — асноўнае ў рабоце Міжнароднай дэмакратычнай федэрацыі жанчын. На сесіі выканкома Федэрацыі, якая адбылася ў снежні 1951 года ў Берліне, абмяркоўвалася дзейнасць нацыянальных арганізацый у справе абароны міру і абароны дзяцей супроць пагрозы новай вайны.

Сесія поўнасьцю падтрымала ўсе рэзалюцыі Сусветнага Савета Міру і заклікала нацыянальныя арганізацыі ўнесці ў справу міру свой уклад. Выканком абавязаўся яшчэ больш узмацніць кампанію за заключэнне Пакта Міру паміж пяццю вялікімі дзяржавамі, за раззбраенне, за забарону атамнай бомбы, за далейшы збор подпісаў пад Зваротам. Выканком заклікаў усіх жанчын свету актыўна падтрымліваць праграму міру, выкрываць прошукі імперыялістаў у развязванні новай вайны.

Сесія выканкома Міжнароднай дэмакратычнай федэрацыі жанчын вынесла рашэнне аб скліканні 12 — 16 красавіка ў Вене Міжнароднай канферэнцыі ў абарону дзяцей. Міжнародны патранажны камітэт звярнуўся з заклікам, у якім гаворыцца аб пагрозе жыццю і будучыне дзяцей. Аслабленне здароўя і павышэнне дзіцячай смяротнасці выклікае непакой за маладое пакаленне. Дзеці ўсё больш церпяць ад падрыхтоўкі да новай вайны. Імперыялісты з кожным годам скарачаюць асігнаванні на ахову здароўя і жыллёвае будаўніцтва. У многіх каланіяльных краінах мільёны дзяцей паміраюць ад голаду.

Міжнародны патранажны камітэт заклікае мужчын і жанчын добрай волі абараняць правы дзяцей на жыццё, здароўе, выхаванне.

Міжнародная канферэнцыя ў абарону дзяцей абмяркуе даклад «Што можна зрабіць для дзяцей ва ўмовах захавання міру», а таксама садаклады аб ахове дзяцей, аб адукацыі дзяцей, аб дзіцячай літаратуры і мастацтве, аб выхаванні дзяцей. Канферэнцыя пры падтрымцы ўсіх народаў, асабліва ўсіх жанчын-маці, павінна актывізаваць міжнародны рух за абарону дзяцей — будучыні чалавецтва.

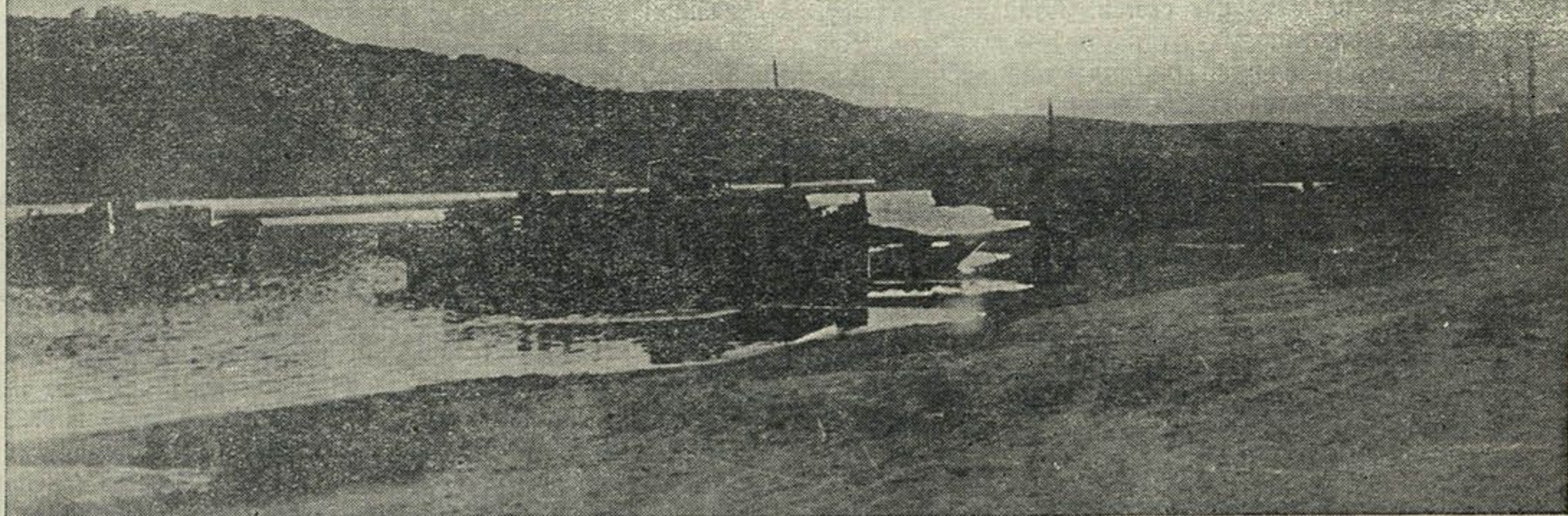
Сесія выканкома прыняла рашэнне аб скліканні ў Даніі восенню 1952 года Трэцяга Міжнароднага жаночага кангрэса.

Жанчыны Савецкага Саюза ўносяць вялікі ўклад у справу абароны міру, у справу ўмацавання магутнасці савецкай дзяржавы — аплоту міру ва ўсім свеце. Савецкі ўрад, праводзячы палітыку захавання міру, нястомна клапаціцца аб дзецях. У нас з года ў год расце колькасць школ, тэхнікумаў, інстытутаў, дзіцячых устаноў, піонерскіх лагераў, санаторыяў. Савецкая краіна, як клапацілівая маці, аддае дзецям усё лепшае, беражліва вырошчвае маладое пакаленне — нашу будучыню.

Жанчыны-маці нашай краіны не пашкадуюць сіл і энергіі для ўмацавання магутнасці савецкай дзяржавы, якая стварае падростаючаму пакаленню самыя спрыяльныя ўмовы жыцця на зямлі.

Савецкія жанчыны будуць і надалей узмацняць барацьбу за мір, за жыццё і шчасце дзяцей, сумленнай працай сваёй умацоўваць справу міру ва ўсім свеце.

Волга-Дон

Па гатовай частцы канала Волга-Дон (Данскі будаўнічы раён) падвозіцца камень для брукавання адкосаў канала.

Фото С. Куруніна

Волга-Данскі суднаходны канал уступіць у строй першым з усіх вялікіх будоўляў кунізму. Ужо ў маі па ім пройдуць параходы. Канал злучыць усе моры еўрапейскай часткі Савецкага Саюза ў адзіную водна-транспартную сістэму. Сталіца нашай Радзімы — Масква стане глыбокаводным портам пяці мораў — Балтыйскага, Белага, Каспійскага, Азоўскага і Чорнага.

Канал дазволіць арасіць 750 тысяч і абвадніць 2 мільёны гектараў засуш-

лівых зямель Растоўскай і Сталінградскай абласцей. У вусці гіганцкага Цымлянскага водасховішча будзе працаваць ДЭС магутнасцю ў 160 тысяч кілават. Вада з Дона ў канал будзе падавацца трыма магутнымі насоснымі станцыямі. Першай уступіць у строй Карпаўская насосная станцыя. Ужо з 1 лютага 1952 г. яна пачне напампаць данскай вадой велізарнае Карпаўскае водасховішча.

Прайшло крыху больш года з дня апублікавання пастановы Савета Мініст-

раў СССР «Аб будаўніцтве Волга-Данскага суднаходнага канала і арашэнні зямель у Растоўскай і Сталінградскай абласцях», а колькі ўжо зроблена! Усе асноўныя работы на канале блізка да завяршэння. Сапраўды, такіх тэмпаў яшчэ не ведала гісторыя сусветнай тэхнікі.

Ніжэй друкуюцца нарыс Н. Пятніцкага і малюнкi мастака Ю. Пучынскага — нашых спецыяльных карэспандэнтаў, якія пабывалі на будаўніцтве канала.

ЗОРКА НА ДЭРЫК-КРАНЕ

У тых дні на гідратэхнічным факультэце толькі і гутаркі было, што аб вялікіх будоўлях. Сустрэкаючыся, студэнты-выпускнікі адзін аднаго пыталі:

— Ну як? Кулы?

— Я, брат, вырашыў на Кахоўку...

— А я на Сталінградскую ДЭС...

Заветная мара была і ў Ніны Ананьевай. Яна адной з першых прасіла пакіраваць яе на Волга-Дон. Але ўсіх просьбаў немагчыма было задаволіць, і Ніне чамусьці здавалася, што адмовяць іменна ёй.

Вострая трывога не пакідала дзяўчыну, пакуль яна не выйшла з кабінета, дзе засядала камісія па размеркаванню выпускнікоў. Студэнткі адразу акружылі сяброўку ўстрыжанай стайкай.

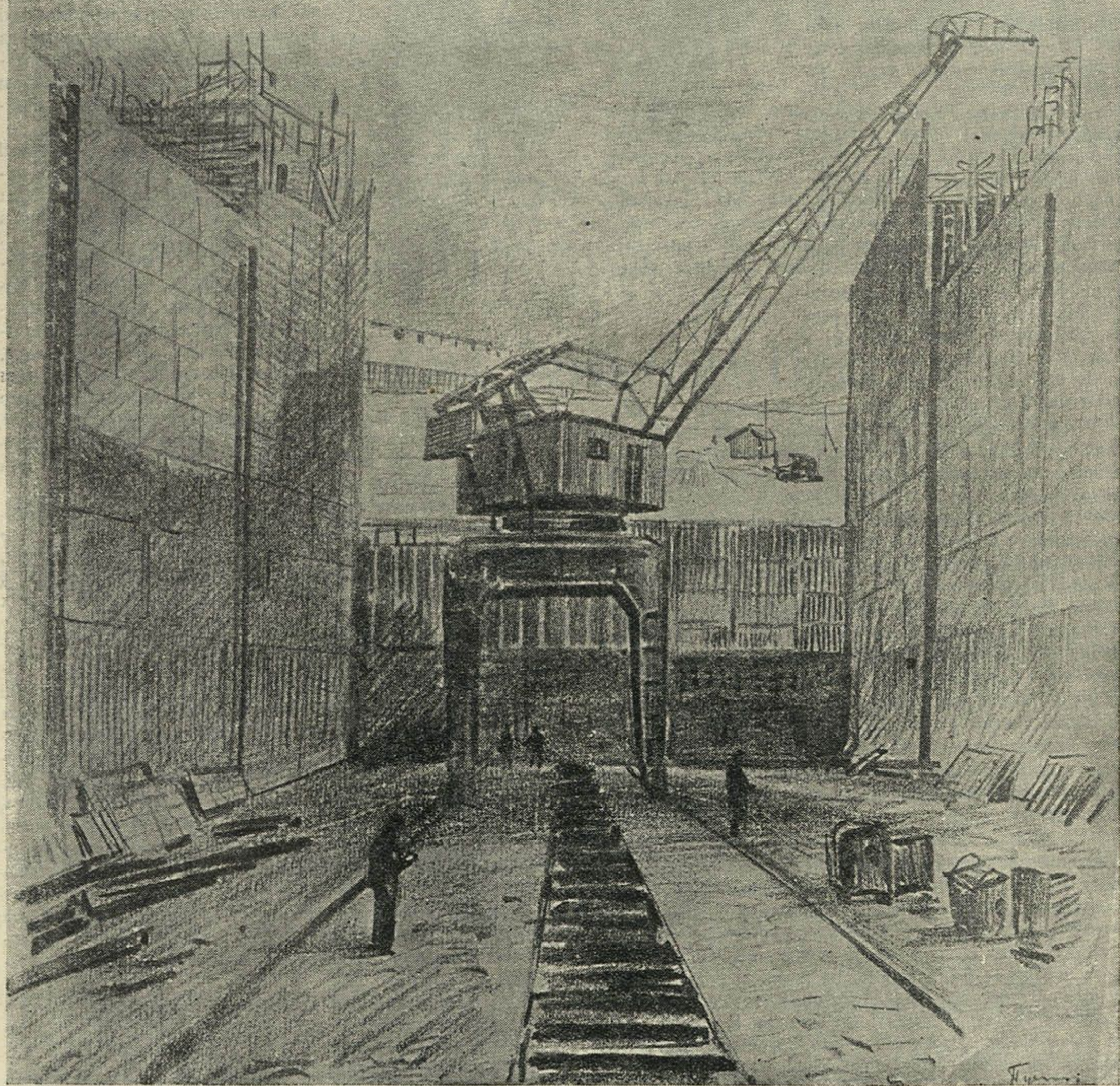
— Едзеш?

— Еду, дзяўчаты, еду!

Апошнія зборы ў дарогу, і нарэшце — дзень ад'езду.

Поезд крануўся. Міма паплыў мінскі вакзал. Усё часцей і часцей стукалі колы. Усё хутчэй і хутчэй мільгалі за акном тэлеграфныя слупы — паравоз набіраў хуткасць. Да пабачэння, любімы горад! Бывайце гады студэнцтва — цудоўныя, незабыўныя! Добры дзень, будучыня, Волга-Дон!

У Балач-на-Дану Ананьева прыбыла на трэція суткі. Па доўгім калідоры ўпраўлення хадзіла шмат людзей. За дзвярыма кабінетаў трашчалі тэлефоны, чуліся ўзбуджаныя галасы. Ніна разгубілася. Ёю зноў авалодаў смутны непакой — людзей тут шмат, чаго добрага, можа нехапіць ра-

Волга-Дон. На шлюзе № 13.

Мал. Ю. Пучинскаго

боты! Але работа знаходзілася ўсім... У першы-ж дзень Ніну накіравалі на Варвараўскі гідравузел.

Ліпнёвай раніцай у пасёлку Варвараўка дзяўчына сустрэлася са сваім начальнікам — старшым прапрабам Анатолям Нікалаевічам Былінкіным. Яны прыселі на лаўцы каля клуба.

Дзяўчына ўскінула галаву і глянула ў далечынь. Над шлюзам і насоснай станцыяй узнімаліся стрэлы экскаватараў, партальных кранаў. Ніну цягнулі да сябе гэтыя велізарныя і пакуль яшчэ таямнічыя для яе збудаванні. Сюды з усёй краіны з'язджаліся людзі... Але думкі на хвіліну накіраваліся ў другі бок. Вакол, наколькі хапала вока, расцілаўся шырокі, роўны, бязлітасна выналены сонцам стэп. Ні дрэўца, ні кустіка... Аднастайны пейзаж міжволі навіваў сум. Ніна ўспомніла родныя месцы... Былінкін увазіў яе настрой.

— Што, Ніна Міхайлаўна, сумна стэп выглядае? — усміхаючыся, спытаў ён. — У вас, на Беларусі, зусім іншы малюнак — лясы, сады, узгоркі...

— Так, Анатоля Нікалаевіч, — задуменна адказала Ніна. — Пейзаж тут сапраўды сумны. Але-ж мы затым сюды і прышлі, каб поўмёртвы стэп прарэзаць блакітным каналам, дасыта напайць зямлю, вярнуць яе да жыцця, упрыгожыць садамі, цянiстымі гаімі.

— Вось, вось, — радасна падхапіў Былінкін, з павагай глянуўшы на дзяўчыну. — Іменна пра гэта я і хапеў сказаць. Трэба бачыць перад сабою мэту. Тады любая праца будзе прыемнай і радаснай. А зараз пройдзем на ваш участак.

У той час насосная станцыя, куды накіравалі Ананьеву, ледзь узнімалася з дна велізарнага катлавана, дзе быў закладзены бетаніраваны фундамент. Былінкін падвёў Ніну да групы рабочых.

— Знаёмцеся, таварышы, — сказаў ён. — Вось ваш новы прапраб.

Прывіталіся дружна і весела. Былінкін паціснуў дзяўчыне руку і адышоў убок.

Ніна засталася адна. На момант яе ашаломіў гул матараў, грандыёзны размах работ на ўчастку. Дык вось ён які Волга-Дон — велічны, непаўторна цудоўны! Шырока раскрытымі бліскучымі вачыма глядзела Ніна на мантажную пляцоўку, на велізарныя дэрык-краны, экскаватары, скрэперы, на гатовы ўчастак канала, які адыходзіў у сіняватую смугу. Яна адчувала, як у душы ўзнімаецца захапленне перад веліччу чалавечага розуму, як расце ненасытнае жаданне з галавой акунуцца ў працу, не шкадуючы для яе ні сіл, ні здароўя...

Ішлі дні.

Мантажная пляцоўка набывала ўсё больш выразныя абрысы. На баках вырасталі кузні, майстэрні, склады, канторскія памяшканні. У саборніцтве калектыву будаўнікоў насоснай станцыі ўвесь час займаў вядучае месца. А ў касцеры ён па праву заваяваў першынства па ўсіх відах работ у маштабе ўсяго канала. На ўрачыстым сходзе, наладжаным з гэтай прычыны, будаўнікам уручылі пераходны Чырвоны сцяг упраўлення і палітадзела. У той-жа вечар на дэрык-кране, высока над стэпам, запалілася вялікая яркачырвоная зорка — сімвал працоўнай доблесці рабочага

калектыва. У гэтую перамогу была ўкладзена і немалая доля працы маладога прапраба Ніны Ананьевай.

За суткі на канале ўкладваўца сотні кубаметраў бетону, вымаюцца тысячы тон грунту, устаўляюцца дзесяткі тон металаканструкцый. А любыя рабочыя, любы інжынер узбагачаецца за дзень новым каштоўным вопытам скарасной будовы.

Можна сабе ўявіць, якім вялікім тэрмінам лічыцца тут некалькі месяцаў! За гэты час непазнавальна змяняецца аблічча канала. Разам з ім растуць і людзі.

Ніна Ананьева не пазнае зараз ні ранейшай Варвараўкі, ні самой сябе... Шырокім поўкругам перакінулася праз будучае Варвараўскае водасховішча высокая насыпаная плаціна. Схілы акуратна выкладзены гладкім камнем. Паверсе праходзіць шасейная дарога. На ўсход ад плаціны раскінулася шырокая даліна, акаймаваная на поўначы пакатымі ўзгоркамі. Адтуль перанесены на новыя месцы многія вёскі. У красавіку насосная станцыя падасць сюды данскую ваду, а пазней тут пройдзе першыя паракходы.

Непадалёку ад насоснай станцыі казачна хуткімі тэмпамі выраслі масіўныя бетонныя сцены дзесятага шлюза. На ім заканчваўца апошнія аддзелачныя работы.

І Ніна ўжо не тая. Многаму паспела навучыцца. Штодзенная напружаная работа, барацьба з цяжкасцямі, творчыя пошукі і вынаходствы паглыбілі і ўзбагацілі веды, набытыя ў Беларускім політэхнічным інстытуце, загартавалі характар

дзяўчыны. Яна зарэкамендавала сябе як добры спецыяліст, здольны арганізатар. І калі раней каму-небудзь з рабочых не ўнушала давер'я яе маладосць, то цяпер усё гэта адышло ў мінулае.

Ніна зраднілася з вялікай будоўляй, жыве яе задачамі. Нярэдка яна наведвае аб'ект на чале, не ў сваю змену. Хочацца лішні раз зірнуць, як ідзе ўстаноўка апалубкі, арматуры, дапамагчы таварышам парадамі. У Ананьевай увайшло ў прывычку сачыць за станам машын і механізмаў, узятых вадзіцелямі на сацыялістычную захаванасць, дапамагаць у прафілактычным рамонце.

У пачатку снежня Ніне Ананьевай даверылі адзін з самых адказных участкаў — будаўніцтва вадобойнай часткі насоснай станцыі. І тут Ніна добра спраўляецца з цэлым комплексам складаных работ. Яна чотка арганізавала выемку грунту, укладку адваротнага фільтра, устаноўку апалубкі, арматуры, заліўку бетону. Усё гэта патрабуе зладжанасці, аператыўнасці, беспамылковага разліку, умения правільна, з найбольшай выгадай расставіць людзей, сканцэнтраваных галоўныя сілы на рашаючых участках, хутка арыентавацца ў абстаноўцы і адразу знаходзіць выхад з цяжкага становішча. І хоць у гэтыя дні работы было асабліва шмат, Ніна ні разу не адчула сябе стомленай. Наадварот, у яе з'явілася адчуванне незвычайнага хараства і паўнаты жыцця, захаплення працай, якая нараджае натхненне, мяжуе з творчасцю!..

12 снежня Ананьева прышла на станцыю раней звычайнага. У гэты дзень пачынаўся новы, самы адказны этап работ. Трэба было пакласці бетон у першыя дзесяць пліт пераходнай часткі збудавання. Перш за ўсё, Ніна правярыла

Н. АНАНЬЕВА

якасць начных работ. Аказалася, што апалубка ўмацавана надобра. Яна перакінула сюды больш рабочых. Менш як за гадзіну ўсе недахопы пасля начной змены былі ліквідаваны і бетоншчыкі атрымалі шырокі фронт работ. К канцу змены план быў выкананы.

Назаўтра Ніна арганізавала работу так, што бетоншчыкі паспелі заліць у два з паловай раза больш пліт, чым напярэдадні. А 14 снежня і гэтыя паказчыкі засталіся далёка ззаду. Малады інжынер дабіўся вялікай творчай перамогі.

У той вечар Ніна вярталася дамоў пазней звычайнага. Крыху стомленая, але шчаслівая, яна ўсё яшчэ бачыла перад сабой блізкія і дарагія ёй натхнёныя твары таварышоў. Нішто так не збліжае і не радніць людзей, як сумесная творчая праца, разам заваяваная перамога.

Ніне захацелася яшчэ раз глянуць на насосную станцыю. Крыху не дайшоўшы да пасёлка, яна спынілася, павярнулася назад і застыла на месцы, зачараваная малюнкам, што ўзнік перад ёю.

Ціхая месячная ноч стаяла над Волга-Донам. У мяккім блакітным змроку над насоснай станцыяй і дзесятым шлюзам ззялі гірлянды агнёў. Высока над стэпам, на дэрык-кране гарача палала чырвоная зорка. Часта ўспыхвалі сінім святлом агні электразваркі.

Ніна перавяла погляд лявей і ўявіла сабе ўсю трасу канала. Далёка, амаль на самым гарызонце, неба залілося чырванаватым заравам. Вось высокая ў неба блакітнымі мячамі ўзляцелі два пражэктары. На момант яны скрыжаваліся і раптам імкліва ўпалі ўніз... У тым баку Бераслаўка, Марынаўка, Ільеўка — цэнтры магутных гідравузлоў.

Ад Дона і да самай Волгі ярка гараць гучачы агні вялікай будоўлі. Нібы агністы ланцуг навекі звязаў дзве вялікія рускія ракі...

У стэпе ні на хвіліну не змаўкае напружаны гул соцень матораў. Заціхнуўшы на нейкае імгненне, ён раптам зноў узнікае з нечаканаю сілай.

Жыццё па ўсёй трасе канала не замірае ні днём, ні ноччу. Дзесьці там, недалёка ад вусця канала, схіліўся за пультам галоўны брыгадзір экіпажа экскаватаршчыкаў імя Н. Остроўскага Іван Худзякоў. Вочы яго гараць палкім натхненнем, рухі хуткія і дакладныя. Коўш крочачага гіганта стромка падае ўніз, чэпка захоплівае зямлю, зараз-жа ўзлятае і, ледзь вызваліўшыся ад грузу, зноў імкнецца за новай порцыяй грунту. Каля аднаго мільёна кубаметраў зямлі дастаў Худзякоў. Непадалёк ад яго засыпае пазухі шлюза скрэперыст Віктар Мохаў. Там-жа, у Ільеўцы, працуе на сваім участку яе таварыш па інстытуту малады інжынер Уладзімір Шаракоў... Сотні трактарыстаў, экскаватаршчыкаў, інжынераў і тэхнікаў нястомна працуюць, каб у тэрмін закончыць вялікую будоўлю, выканаць абавязацельства, дадзенае таварышу Сталіну.

Паглынутая сваімі думкамі, Ніна нерухома застыла ў блакітным ззянні месяца. Яна ўяўляла, як засохлы стэп ажываў, пакрываўся квяцістым дываном, залаволеная шумёў сакавітым лісцем садоў і лясоў. А па блакітнай істужцы канала, міма залацістых палёў і цяністых алей спяшалі да пяці мораў харашуны-параходы.

Ніна павярнулася і аспярожна пайшла па цвёрдай грунтовай дарозе, нібы баючыся распляскаць кіпеўшае ў сэрцы шчасце — вялікае шчасце будаўніка камунізма.

З НАМІ ЎСЯ КРАІНА

На Волга-Доне я лічуся, можна сказаць, «старажылам»: працую з пачатку 1950 года. Тут на маіх вачах адбылося шмат змен.

Калі яшчэ гэтым летам некаторыя аб'екты толькі пачыналі будавацца, то цяпер усе работы набліжаюцца да завяршэння. Высока над зямлёй узнікаюцца бетонныя спены шлюзаў, насосных станцый, акуратна выкладзены каменнем адкосы канала, шмат дзе перакінуліся праз яго жалезныя фермы мастоў. Глядзіш на ўсё гэта, і думаеш: колькі прыгожай, натхнёнай працы ўклалі сюды тысячы людзей з розных канцоў нашай вялікай Радзімы.

Зараз я камсамольскі работнік. Працую ў палітадзеле ўпраўлення будаўніцтва. Шмат цудоўных старонак упісалі камсамольцы ў гісторыю будаўніцтва Волга-Дона. Асобна хочацца сказаць аб нашых цудоўных дзяўчатах. Бадай, не знойдзеш на канале такога ўчастка, дзе-б не працавалі дзяўчаты — інжынеры, тэхнікі, матарысты, чарпёжніцы, экскаватаршчыкі, трактарысткі, кранаўшчыкі, геадэзісты, эканамісты, планавікі, бухгалтары.

Кіраўніцтва Варвараўскага гідравузла добра адзываецца аб маладым прарабе Ніне Ананьевай — выпускніцы Бела-

рускага політэхнічнага інстытута імя І. В. Сталіна. Выдатна працуе кранаўшчыца партальнага крана на дзе-

К. КАЗАЧКОВА

сятым шлюзе Валя Бірукова. Нядаўна яна атрымала званне лепшага партальшчыка Бераслаўскага будаўнічага раёна. Вялікім аўтарытэтам карыста-

юцца на сваіх участках маладыя прарабы Тацяна Буцько і Грэта Шэкланава.

Ды хіба ўсіх пералічыш? Тысячы дзяўчат прыехалі на будоўлю з розных гарадоў і рэспублік. А колькі жанчын укладаюць сваю працу ў машыны і станкі, якія няспынным патокам ідуць на канал з розных заводаў краіны. Нядаўна мы атрымалі пісьмо ад маладых работніц «Асінторфа». Яго падпісалі сакратар камітэта ЛКСМБ тав. Чухноў, камсамолкі Гароднікава, Панкратава, Ракава, Лебедзева, Белая — усяго 24 чалавекі.

«Прывітанне, дарагія таварышы, — пішуць яны. — Мы ганарымся, што ў вашых поспехах ёсць і скромная доля нашай працы. Наша прадпрыемства забяспечвае танным палівам электрастанцыі, якія даюць ток некалькім абласцям рэспублікі. На іх заводах вырабляецца шмат станкоў, машын, абсталяванне для вялікіх будоўляў».

Будаўнікі штодзённа адчуваюць, што з імі ўся краіна. Гэта прымушае нас увесць час падцягвацца, працаваць усё лепш і лепш.

Клаўдзія КАЗАЧКОВА — работнік палітадзела ўпраўлення будаўніцтва Волга-Данскога суднаходнага канала.

ВЫКАНАЕМ ЗАДАННЕ Ё ТЭРМІН

Цяжка перадаць пачуцці, якія ахапілі мяне ў той момант, калі я даведалася, што еду на Волга-Дон. Для маладога-ж спецыяліста няма нічога больш прывабнага і ганаровага, як аддаваць усе свае сілы і веды народу, справе будаўніцтва кунізму. Прыемна і радасна ўсведамляць, што на долю нашага пакалення выпаў гонаражыццёвы спад-вечную мару рускага народа аб злучэнні двух вялікіх рэк — Волгі і Дона.

На канале нас сустрэлі ветліва, адразу ўвялі ў курс справы, расказалі пра нашы абавязкі і задачы. Мяне накіравалі на дзесяты шлюз. Гэта было ў сярэдзіне ліпеня 1951 года. Тады яшчэ толькі намячаліся абрысы будучага велізарнага жалезабетоннага збудавання. Яно ледзь узвышалася над дном вялікага катлавана. Не ўтою, спачатку мне здалося, што будзе цяжка, амаль немагчыма збудаваць шлюз к канцу гэтага года — ужо вельмі кароткім уяўляўся гэты тэрмін для такіх грандыёзных работ. Але ўпэўненасць у перамозе ўнушыла магутная першакласная савецкая тэхніка, якая стала на службу будаўнікам. Толькі ў раёне нашага шлюза працавалі два партальныя краны, дэрык-кран, бульдозеры, скрэперы, трактары, магутныя мінскія самазвалы і іншыя машыны. Зірнеш, бывала навокал — чалавеку нібы і рабіць тут няма чаго: усюды гудуць матары, ма-

гутныя механізмы вымаюць грунт, падаюць бетон, падымаюць цяжкія металічныя канструкцыі на велізарную вышыню. Людзей амаль не відаць — яны ў кабінах грузавікоў, трактараў, за-

Т. КУДАШОВА

пультамі экскаватараў. І іменна яны, простыя савецкія людзі, твораць цуды.

Пад маім кіраўніцтвам праходзіла бетаніроўка жалезабетонных свай, прыгатаванне раствору для цэглавай кладкі. І амаль усё гэта рабілі механізмы, якімі кіравалі ўмелыя рукі рабочых-спецыялістаў.

Усіх нас натхняе адна мэта — выканаць абавязальства, узятаяе бу-

даўнікамі Волга-Дона ў пісьме таварышу Сталіну, датэрмінова здаць у эксплуатацыю шлюз № 10. План на маім участку заўсёды выконваецца. Гэтаму садзейнічае тое, што наш калектыў спаяны адзінай мэтай, добрай дружбай. Калі таварыш сустракае цяжкасці, яму стараецца дапамагчы сусед па рабоце. Вядома, і ў мяне, маладога спецыяліста, спачатку не ўсё ішло гладка. Мне многа дапамог інжынер Ефімаў. Зараз тоўстыя жалезабетонныя сцены шлюза падняліся высока над зямлёй. Ужо ўстаноўлены вароты ў яго ніжняй галаве, завяршаюцца адзелачныя работы, будова службовых памяшканняў, бетаніроўка прычалаў. Няма сумнення, што ўсе работы будуць закончаны ў тэрмін.

Праз часопіс «Работніца і сялянка» хочацца ад усёй душы падзякаваць прафесараў і выкладчыкаў Беларускага політэхнічнага інстытута імя І. В. Сталіна за тое, што яны далі нам трывалыя веды, якія вельмі спатрэбіліся на вялікай сталінскай будоўлі.

І яшчэ хочацца павіншаваць землякоў з новым годам, пажадаць ім новых поспехаў у працы і вучобе.

Гарачае комсамольскае прывітанне з Волга-Дона, дарагія таварышы!

Таіса КУДАШОВА — прараб дзесятага шлюза, выпускніца Беларускага політэхнічнага інстытута імя І. В. Сталіна.

Старшы дзесятнік Данскога будаўнічага раёна ўчастка № 3 канала № 122 комсамолка Екацярына Яркіна. Яе змена выконвае па 2 нормы. Фото С. Куруніна

Київ. Площа імя Сталіна.

Фото С. Белазёрава

СОВЕЦКІ лад прынёс жанчынам Украіны, як і ўсім працаўніцам Савецкага Саюза, поўнае разняволенне ад рабскай долі, прадаставіў роўныя з мужчынамі правы, стварыў бязмежныя магчымасці для ўсямернага развіцця творчых здольнасцей і талентаў.

Жанчыны Украіны разам з усім савецкім народам прымаюць актыўны ўдзел у будаўніцтве камуністычнага грамадства. У народнай гаспадарцы рэспублікі няма такой галіны, дзе-б не працавалі жанчыны. Яны складаюць 42,8 процанта ад агульнай колькасці рабочых і служачых. Сярод іх шмат праслаўленых стаханавак, наватараў вытворчасці.

Слаўныя дочки ўкраінскага народа авалодваюць новай тэхнікай, перадавымі метадамі працы.

Закройшчыца кіеўскай абутковай фабрыкі № 4 А. Дыбкалюк асвоіла метады Мар'і Леўчанка і больш як на паўтара рубля знізіла сабекошт аднаго камплекта крою. Яе ініцыятыва перанята ўсімі прадпрыемствамі Кіева.

У паход за зніжэнне сабекошту прадукцыі і эканомію сыравіны ўключылася і Ганна Калакай — брыгадзір вязальшчыц кіеўскай трыкатажнай фабрыкі імя Розы Люксембург. За кароткі час яе брыгада здолела зберагчы больш трох тысяч рублёў, эканоміць 20 тысяч іголак, павысіць выпуск першагатуноў прадукцыі, скараціць адходы.

Шырока вядома ў рэспубліцы свідравальшчыца матернага цэха Харкаўскага трактарнага завода В. Грыгор'ева, якая пры высокай прадукцыйнасці выпускае толькі першагатуноўную прадукцыю. Добрыя паказчыкі ў рабоце мае і брыгада Е. Калодзій — закройшчыцы Адэскай трыкатажнай фабрыкі. Усюды ярка праяўляецца творчая ініцыятыва і актыўнасць жанчын-работніц.

Калгасны лад вырасціў выдатных жанчын — наватараў сацыялістычнай сельскай гаспадаркі.

ЖАНЧЫНЫ УКРАЇНЫ

У Чэркаскім раёне старшынёй перадавога калгаса імя Хрушчоў працуе дэпутат Вярхоўнага Савета СССР камуністка Галіна Бурнацкая.

З вялікім уздымам і натхненнем сустрэлі калгасніцы заклік праслаўленай трактарысткі, цяпер лаўрэата Сталінскай прэміі, дэпутата Вярхоўнага Савета СССР Праскоўі Ангелінай. Зараз на калгасных палях толькі Ізмаільскай і Закарпацкай абласцей працуе 148 жаночых трактарных брыгад.

Усёй савецкай краіне вядомы імёны Праскоўі Ангелінай, Алены Хобты, Цярэзкі Габоўды, Мар'і Саўчанка, Мар'і Мікіцей, Тадоры Бязуглай і многіх, многіх знатных жанчын калгасаў Украіны.

Шмат выдатных гераінь працы вылучыў з свайго асяроддзя ўкраінскі народ. Звяно Алены Хобты з калгаса імя Шэўчэнка Кіеўскай вобласці з года ў год знімае высокія ўраджаі па многіх культурах. Спалучаючы багаты вопыт з перадавой агра-тэхнікай, звяно дабілася ўраджаю па 700 ц цыбулі, 400 ц бульбы, 100 ц кок-сагізу з гектара. Алене Сямёнаўне прысвоена званне Героя Сацыялістычнай Працы, яна выбрана дэпутатам Вярхоўнага Савета Украінскай ССР.

Заслужанай славай карыстаецца брыгада трактарысткі Мар'і Драцэнка з Марзалееўскай МТС Ізмаільскай вобласці. Брыгада цалкам выканалала план трактарных работ. Лепшая трактарыстка Лідзія Сільнічэнка выпрацавала за сезон на трактары ДТ-54 звыш 1200

гектараў умоўнага ворыва, эканоміла 725 кілаграмаў гаручага. Такіх слаўных жанчын-механізатараў, як у брыгадзе М. Драцэнка, на Украіне шмат.

Савецкая ўлада, сацыялістычны лад прадаставілі жанчыне ўсе магчымасці для авалодання навукай і культурай. Зараз толькі ў вышэйшых навучальных установах Украіны вучыцца 77 тысяч жанчын. Сярод выкладчыкаў ВНУ — 36 жанчын-прафесараў і дактароў навук, звыш 800 — кандыдатаў навук і дацэнтаў.

Многія жанчыны працуюць у галіне літаратуры і мастацтва. Савецкі народ знаёмы з высокамастацкімі палотнамі заслужанага дзеяча мастацтваў УССР лаўрэата Сталінскай прэміі мастака Т. Яблонскай. Незабыўныя вобразы ў кінофільмах «Радуга», «Тарас Шэўчэнка» і інш., а таксама на сцэне стварыла таленавітая ўкраінская актрыса Н. Ужвій, якой прысвоена ганаровае званне народнай артысткі СССР.

Няспынна ўзрастае роля савецкіх жанчын у кіраванні сваёй дзяржавай. Працоўныя Украіны паслалі 36 слаўных дачок ўкраінскага народа ў Вярхоўны Совет СССР. Больш ста тысяч жанчын з'яўляюцца дэпутатамі мясцовых Саветаў, 132 — дэпутатамі Вярхоўнага Савета Украінскай ССР.

Жанчыны Украіны — роўнапраўныя члены грамадства, поўнаўладныя гаспадары свайго лёсу. Усё гэта дала ім Вялікая Кастрычніцкая сацыялістычная рэвалюцыя. Вось чаму іх сэрцы поўны бязмежнай любові і ўдзячнасці партыі Леніна — Сталіна, Савецкаму ўраду. Вось чаму яны гарача імкнуцца адстаяць мір на зямлі.

У дні, калі амерыкана-англійскія імперыялісты рыхтуюцца да новай вайны, жанчыны Украіны разам з жанчынамі ўсяго Савецкага Саюза стаяць у авангардзе міжнароднага дэмакратычнага руху жанчын за мір. Самаадданай працай на карысць свайго сацыялістычнага Радзімы яны будуць умацоўваць мір ва ўсім свеце.

ДАРОГА НА ВЯРШЫНІ

Нарыс Іны КУЛЬСКАЯ

Фото С. Белазёрава

1. СТУДЭНТКА

У пакоі студэнцкага Інтэрната, які знаходзіцца ў адным з маляўнічых раёнаў сталіцы, зацішна і прыгожа. На акне свежыя кветкі, на сценах — карціны любімых мастакоў. І кніжкі. Кніжкі скрозь: на паліцах, на этажэрцы, на сталах.

У тым пакоі жыве студэнтка другога курса агранамічнай школы праслаўленая украінская дзярка Мар'я Шыян.

Зараз яна сядзіць каля стала. Перад ёю — том: «Пытанні ленынізма». Аблічча маладой жанчыны, поўнае зычлівасці і цеплыні, схілілася над светлымі старонкамі. У правай руцэ ціхенька паскрыпвае пяро. Студэнтка чытае і канспектуе, рыхтуецца да семінара.

На спінцы крэсла вісіць напалатовае новыя сіні касцюм. Залатая зорка Героя працы, ордэн Леніна, ордэн Чырвонага Працоўнага Сцяга, медаль «За доблесную працу» горда пабліскаваюць на цёмнай шэрсці элегантнага жакета. Студэнтка закончыць работу, перапрацеца і пойдзе ў Дом афіцэраў на сустрэчу з жонкамі камандзіраў Савецкай Арміі.

Як павесці сённяшняю гутарку? Мар'я ўжо абдумала гэта. Тут, вядома, не патрэбны такія грунтоўны спецыяльны даклад, як той, з якім яна нядаўна выступала ў Акадэміі навук перад навуковымі работнікамі, перад спецыялістамі зоатэхнікамі. Тады яна дэталёва выклала сваю сістэму догляду за каровамі, арганізацыю іх харчавання і даення.

А сёння Мар'я проста раскажа пра сваё жыццё. Пачне з самага дзяцінства.

ва. Якім страшным магло-б яно быць, калі-б нарадзілася яна не ў 1923 годзе, а яшчэ да рэвалюцыі! Без бацькі і маці змалку, як цяжка жылося-б ёй сярод чужых людзей!

Маладая жанчына думае пра тое, як яе, сялянку-сіраціну, павяла ў жыццё светлая воля бацькі народнага — Сталіна, як адкрыліся перад ёю сонечныя шляхі-дарогі, як палка палюбіла яна сваю вольную радасную працу, як яе, скромную працаўніцу, за шчырую працу ўшанаваў і ўзвялічыў родны народ...

2. ПЕРШЫЯ КРОКІ

Малую Марыю, якая старанна далаглядала цялят, любілі на ферме ўсе. Управіўшыся з цялятамі, Марыя заходзіла ў кароўнік да Наталлі Ульянаўны. Спакойна і паважна жавалі сена прыгожыя сіменталкі. Ад адной да другой з іх пераходзілі дзяўчаты ў белых халатах з бліскучымі дайніцамі ў руках. Марыя сарамліва спытала:

— Цётка Наталля, а дазвольце мне... хоць крышачку!

Белыя струменьчыкі са званам падалі ў дайніцу, збіваючыся ў пухкую пену. Рукі хутка пачыналі балець, але дзяўчына ні за што-б у тым не прызналася: ёй так падабалася даіць!

Наталля Ульянаўна Бандарэнка была найлепшай дзяркам у калгасе імя Кагановіча. Любоў дзяўчыны да кароў кранала Наталлю Ульянаўну, і яна ахвотна перадавала Марыі свой багаццё вопыт.

— Памятай, дачка, — казала. — У кожнай каровы свой нораў. «Красуля»

Мар'я Шыян

шуму не церпіць — не размаўляй каля яе, не бразгай вядром. З «Рабою» — асцярожна. Тая хітрая: не-не, ды і пераверне поўную дайніцу...

Хутка Марыю прызначылі зменнай дзяркам. Адказнасць радавала і хвалявала. З кожным сумненнем Марыя звярталася да Наталлі Бандарэнка, нібы да роднай маці.

У той час яшчэ адна добрая савецкая жанчына ўвайшла ў жыццё Марыі, нібы другая маці. Гэта была настаўніца-комуністка Вольга Іаўна Белаус.

Вольга Іаўна часта прыходзіла на ферму да дзяркам; чытала кнігі і газеты, вяла гутаркі. Вяўляючы малапісьменных, настаўніца дазналася, што і Марыя хадзіла толькі ў першыя класы школы.

Навучанне пад кіраўніцтвам умелага педагога-большэвіка, комсамол, дружба з маладымі дзяркам, з якімі Марыя жыла цяпер разам у калгасным Інтэрнаце, — усё гэта напоўніла жыццё дзяўчыны цяплом і радасцю. Дзяўчаты жылі цікава і весела, як сёстры. Марыя разам з сяброўкамі спявала ў хоры, танцавала на самадзейных вечарах, прымала ўдзел у драмгуртку. А колькі кніг прачыталі гуртам маладыя дзяркі, колькі цудоўных кніг прачытала з імі выдатная настаўніца Вольга Іаўна!

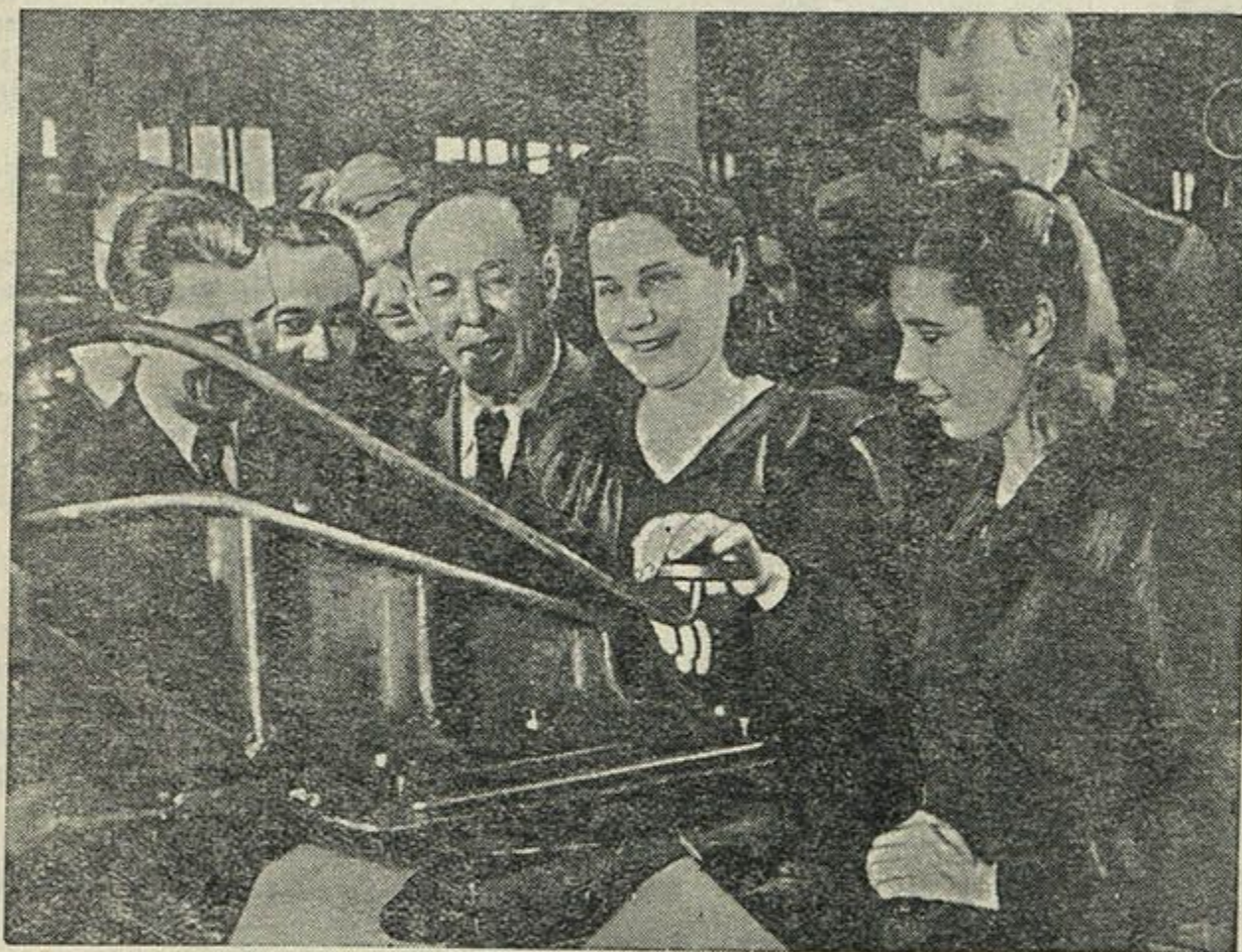
З Вольгай Іаўнай абмяркоўвалі ўдачы і няўдачы ў рабоце, марылі аб будучыні.

3. АВАЛОДАННЕ МАЙСТЭРСТВАМ

— Ну, Марыя, не падвядзі. За табой замацавалі самастойную групу кароў! Сэрца ў грудзях аж устрапянулася: нарэшце!

— Не падвяду! Я, цёця Наталля, даб'юся такіх самых надояў, як і вы, вось пабачыце!

...Першае ранішняе даенне закончана. Чыстыя, укармленыя каровы задаволены жуюць у сваіх стойлах. Мар'я задала ім корму і ходзіць, любуецца. Вось хітрая «Рава» крадзе ежу ў су-

Знатная стаханаўка маскоўскай фабрыкі «Буравеснік» закройшчыца Мар'я Леўчанка (другая справа) у час прабывання ў Кіеве паказвае свой метады работы кіеўскай стаханаўцы 4-й абутковай фабрыкі Антаніне Дыбкалюк.

седкі. А ў самой-жа поўная кармушка!
«Светлая» чагосьці незадаволеная матае галавой. Нюхае пасечаныя буракі, а не есць. Мар'я пасаліла ёй корм і перамяшала вялікім бураком, якога яшчэ не паспела пакрышыць і сама трымала ў руцэ. «Светлая» выхапіла з рук гэты бурак, ахвотна ўзялася грызці.

— Табе сечаныя буракі не смакуюць! — смяецца даярка. — Згодна, буду даваць цэлыя, абы ела.

Так Мар'я Шыян вывучыла густы кожнай каровы. У перыяд раздою, па прапанове зоатэхніка, выдавала кожнай сваёй сталаўніцы каля цэнтнера рознастайных кармоў у пэўным іх чаргаванні, дадавала і мінеральную падкормку: крэйду, соль. Дакладна прытрымлівалася рэжыму дня, правільных прыёмаў даення, чыстаты. Заўсёды ў кароўніку была спакойная цішыня. Каровы, прывычаныя да парадку, самі заходзілі ў свае стойлы, самі ўставалі, калі прыходзіў час даення.

На ферме адбылося некалькі радасных падзей. Маладая даярка з радасцю віталі сваю выхавальніцу Наталлю Бандарэнка, якую за высокія надой ўзнагародзілі ордэнам Леніна. У калгасе ўсталявалі электрадаенне і аўтапалкі для кароў. Гэта значна аблегчыла працу даярак. Ферма калгаса імя Кагановіча ўсё больш славілася высокімі надоямі малака. Калгас выступаў на Усеаўскай сельскагаспадарчай выстаўцы, дзе пазнаёміўся з прадстаўнікам падмаскоўнага калгаса «Полымя». Паміж двума калгасамі пачалося дружнае змаганне.

І тады выбухнула вайна...

Комсамолка Шыян гнала кароў на ўсход. Цяжкая і страшная была тая дарога. Фашысты з самалётаў імкнуліся расстрэльваць жывёлу і паганяных. Калі ад гора і стомы нехапала сіл, Мар'я думала пра Сталіна.

— А як яму? Кіраваць такімі баямі, адказваць за ўсё...

У Саратаўскай вобласці расійскія калгаснікі шчыра прынялі эвакуіраваных у сваю сям'ю. Тут у 1943 годзе комсамолка Шыян стала членам партыі большэвікоў.

4. НАМАГАННІ І ПЕРАМОГІ

Патрэбны былі сапраўды геральчныя намаганні, каб у найкарацейшы час аднавіць зруйнаваную ферму, выхадзіць схудзелае, змучанае доўгім пераходам стада, выхаваць новых высокапрадуктыўных кароў.

І даярка-комуністка ўзялася за работу з усім запалам маладосці і любові. Маладая дзяўчына, якая была ўжо спрактыкаваным спецыялістам сваёй справы, працавала цярдліва, нястомна. У цеснай сувязі з навуковымі кансультацыямі яна дэталёва распрацоўвала найэфектыўнейшы рацыён для пасобных кароў. Старанна раздойвала іх, прымяняючы найлепшыя метады даення, абмывання і масажу. Сачыла за дакладнасцю рэжыму дня ў кароўніку, даіла кожную карову ў адзін і той-жа час.

Расійскія прыяцелі з падмаскоўнага калгаса «Полымя» падаравалі высокапародных цёлачак на развядзенне.

Зимой (гэта ўжо быў 1946 год) Мар'я пабывала на нарадзе перадавікоў сель-

скай гаспадаркі ў Кіеве. Тут яна пазнаёмілася з вядомай сумскай даяркай Мар'яй Саўчанка. У той час Мар'я Саўчанка ўжо надойвала па 5000 літраў малака. Але Мар'я Шыян ва ўмовах свайго калгаса яшчэ не магла марыць пра такія рэкорды. Яна дала абавязацельства падняць надой да 2500 літраў. Цяноў вялікіх намаганняў Мар'і ўдалося значна перавыканаць гэтыя абавязацельствы.

У лісце хлебарабаў да таварыша Сталіна ў 1947 годзе Мар'я ўжо дала абавязацельства надаць ад кожнай каровы па 3500 літраў. К канцу года калгас імя Кагановіча прышоў са значнымі поспехамі. Сярэдні ўдой на ўсёй ферме на кожную фуражную карову падняўся да 2816 літраў, а Мар'іна група кароў дала па 4017 літраў. Напярэдадні кастрычніцкіх свят лепшыя жывёлаводы гарэнкаўскага калгаса былі

Інжынер-капітан, нам. начальніка распарадкага аддзела службы руху Паўднёва-заходняй чыгункі старшы дыспетчар Аляўціна Міхайлаўна Калышка (Кіеў).

Прафесар, доктар геалагічных навук Інстытута геалогіі Акадэміі навук Украіны Екацярына Осіпаўна Новік.

ўзнагароджаны. Грудзі даяркі Шыян упрыгожваў ордэн Працоўнага Чырвонага Сцяга.

5. НА ВЯРШЫНІ

Мар'я адчувала сябе такой шчаслівай! Яна працавала добра, бо вельмі любіла сваю работу, калгас, кароў. І ўсе гэтыя поспехі па рабоце самі сабой давалі столькі радасці! А тут яшчэ ўзнагарода, усе вітаюць...

Сілы нібы падвоіліся. Мар'я яшчэ лепш раздойвала сваіх кароў. Адначасова яна працавала агітатарам сярод даярак і перадавала малодшым свой вопыт; навучалася ў гуртку па павышэнню ідэйна-палітычнага ўзроўню, стала дэпутатам раённага Савета.

Калі яна дала абавязацельства надаць па 5000 літраў, пра гэта напісала газета «Правда».

Як і заўсёды, яна стрымала слова! 5087 літраў — вось якой лічбай сустрэла Мар'я 1949 год! Лепшая карова «Зефіра» ў групе Мар'і паставіла яшчэ большы рэкорд: дала 8000 літраў!

І вось залатая зорка Героя працы ўжо ззяе на грудзях простае украінскай дзяўчыны з сяла Гарэнка... Яе запрашаюць у Акадэмію навук падзяліцца з навуковымі работнікамі сваім вопытам даяркі! Калектыў сельскіх камуністаў высока ўшаноўвае Мар'ю: абірае сакратаром сваёй партарганізацыі.

Чаго-ж яшчэ жадаць Мар'і, пра што ёй яшчэ марыць? Ці-ж не ўзяла яе праца на вярышню радасці і шчасця!

Ёсць у Мар'і жаданні, ёсць мары. Яна хоча вучыцца, хоча паглыбляць свае веды, каб быць больш і больш карыснай для любімай бацькаўшчыны.

Сёння даярка Шыян сядзіць за студэнцкай партай. Заўтра краіна пашле яе кіраваць калгасам або працаваць аграномам. На кожным участку, куды-б ні паслалі яе партыя і ўрад, Мар'я Шыян будзе працаваць так, як працуюць сапраўдныя камуністы — аддаючы ўсе сілы, ўсё палымянае сэрца.

На светлай Варшаве

Міхась ЛЫНЬКОЎ

[3 падарожных заметак]

ЖЫЦЦЁ жанчыны ў старой буржуазнай Польшчы знайшло праўдзівае адлюстраванне ў мастацкай літаратуры польскага народа, у творах такіх пісьменнікаў мінулага, як Рэймант, Жэромскі, Ожэшко, Запольская і другія.

Колькі цікавых вобразаў жанчыны-сялянкі выведзена ў выдатным раманах Владзіслава Рэйманта «Мужыкі». Тут і дзяўчына-прыгажуня Ягуса, і старыя жанчыны Агата, Ягусцінка, Дамінікова, і маладыя замужнія жанчыны Ганка, Цярэзка, і дзяўчынка-падлета Юзя і шмат іншых. Жахлівае і непрыгляднае было іх жыццё ва ўмовах старой капіталістычнай рэчаіснасці. Бязлітасная ўлада зямлі і золата, бяздушныя законы прыватнай уласнасці, непісьменнасць, косныя звычэй і традыцыі вясковага жыцця нявечылі чалавека, ператваралі жанчыну ў беспраўную істоту, рабілі цяжкім і бязрадасным усё яе жыццё, а самую працу яе ператваралі ў знясільваючую беспрасветную катаргу.

Юная і прыгожая Ягуса губіць сваю маладосць замужствам за старым нямілым чалавекам. Яна думала знайсці сваё шчасце ў багачы, у лішніх моргах зямлі. Гэтае шчасце аказалася ілюзорным. Вечная жабрачка Агата, ніколі не меўшая ўласнага прытулку, марыць як аб вышэйшым шчасці — аб смерці пад абразамі. Ягусцінку праганяюць з хаты яе ўласныя дзеці і пакідаюць, па сутнасці, на волю лёсу. Старая ўдава Дамінікова калечыць жыццё сваіх дарослых дзяцей, не дае ім зямлі, каб яны, аддзяліўшыся, маглі жыць са сваёй уласнай сям'ёй на ўласнай гаспадарцы. Дамінікова гатова пусціць сваіх дзяцей жабракамі, абы толькі не дапусціць падзелу сваёй зямлі, якую па старасці яна не можа нават апрацоўваць.

Вазьміце другую жанчыну, гераіню з п'есы Запольскай «Пані Малічэўская». Гэтая дзяўчына марыць аб нейкай сваёй светлай будучыні. Але яе мары разбіваюцца аб жорсткую рэчаіснасць капіталістычнага горада. Дзяўчына паступова ператвараецца ў ляльку, у нікчэмную забаўку бяздушных багачаў. Намагаючыся вырвацца з адной бяды, дзяўчына трапляе ў яшчэ больш горшую і ўрэшце не бачыць у сваім будучым аніякай прасветліны. Суровае і бязрадаснае жыццё не пакідае ёй нават права спадзявацца на што-небудзь лепшае.

Другі цяпер час у Польшчы і другое жыццё. Вось ужо колькі год, як будзе польскі народ новую дэмакратычную Польшчу, закладвае сацыялістычны фундамент сваёй новай гаспадаркі і культуры, рапуча ліквідуе ўсякія рэшткі і перажыткі старога, што перашкаджаюць насяхаванню поспеху наперад. І ў адной шарэнзе са сваім братам, мужам, бацькам, роўная сярод роўных, польская жанчына вядзе актыўны наступ на старое жыццё, прымае самы непасрэдны ўдзел у будаўніцтве краіны. Яе сустрэнеце вы ў шарэнгах Польскай Аб'яднанай Рабочай партыі і радавым партыйцам і кіруючым работнікам павятовых, ваяводскіх і Цэнтральнага камітэтаў партыі. Яе сустрэнеце вы ў якасці рабочага на будаўніцтве буйнейшага металургічнага камбіната Польшчы — новай Гуты. Вы сустрэнеце яе ў якасці слесара, токара на аўтамабільных заводах Любліна, Страховіц, Жэрані. Яна працуе і на тэкстыльных фабрыках Лодзі, і на рэканструкцыі і пашырэнні Гданскай і Шчэцінскай верфей. Вы

сустрэнеце яе на швейных, папярковых, табачных і запалкавых фабрыках, на металургічных заводах, на чыгуначных дарогах, на марскіх параходах. У міліцэйскай форме яна стаіць на плошчах Варшавы і іншых гарадоў, рэгулюе рух машын і пешаходаў. Яна рыхтуецца пракладаць першыя шахты Варшаўскага метраполітэна. У Шчэцінскім мараконным вучылішчы яна вучыцца, каб стаць марскім доцманам, памочнікам капітана. У рамесніцкіх вучылішчах яна рыхтуецца да любых прафесій, якія так патрэбны краіне, што будзе сацыялізм. Яна насяхова асвойвае заходнія землі, што доўгія вякі былі пад прыгнётам германскага юнкерства. Яна арганізоўвае калгасы, працуе ў дзяржаўных сельскіх гаспадарках, змагаецца за ўраджайнасць зямлі.

Польскую жанчыну вы сустрэнеце ўсюды, дзе ідзе будаўніцтва, дзе працуюць, дзе змагаюцца за лепшае заўтра. Ёй прадастаўлены ўсе магчымасці для поўнага выяўлення і карыснага ўжытку яе сіл, яе здольнасцей і талентаў. Сярод польскіх жанчын вы знаходзіце на сённяшні дзень багата вядомых артыстаў, пісьменніц і прадстаўніц іншых відаў мастацтва. Сярод лаўрэатаў дзяржаўных прэмій гэтага года мы маем тры пісьменніцы: Галіну Рудніцкую, напісаўшую гістарычную аповесць для моладзі «Вучні Спартака», Яніну Бранеўскую, атрымаўшую прэмію за аповесць з піонерскага жыцця «Звяно», і Анну Кавальскую, аўтара апавесці «Вялікае выпрабаванне», якая паказвае працэс пераўтварэння чалавека ва ўмовах разгорнутага сацыялістычнага будаўніцтва ў краіне.

Як бачым, сучасная Польшча далёка адышла ад старой, капіталістычнай рэчаіснасці. У новай Польшчы — і ў горадзе і ў вёсцы — няма ўжо месца для аджыўшых герояў Рэйманта. Няма таму, што назаўсёды знішчана эксплуатацыя чалавека чалавекам, назаўсёды знішчана амяртвяляючая ўлада залатога мяшка, прыгнятаючая ўлада зямлі і прыватнай уласнасці на фабрыкі, на заводы, на ўсе багачы зямных нетраў.

Багата зрабіў польскі народ за апошнія гады сваёй мірнай стваральнай працы. З руін і попелу ўзняў ён сваю сталіцу Варшаву, аднавіў і аднаўляе зруйнаваныя вайной гарады і сёлы, будзе буйнейшыя прадпрыемствы, ствараючы з дапамогай савецкіх народаў самую магутную індустрыю.

Мяняецца аблічча краіны, змяняюцца і людзі. Вялікія сацыяльныя і эканамічныя змяненні адбываюцца і ў польскай вёсцы. Польскія сяляне, пераймаючы багаты вопыт сваіх савецкіх братоў, уступілі на шлях калектывізацыі. Гэты рух яшчэ малады, як моладз і дэмакратычная Польская рэспубліка. Але асновы калектывізацыі пакладзены, і гэтыя асновы — моцныя, трывалыя.

Разам з дэлегацыяй савецкага народа, якая ездзіла ў Польшчу для ўдзелу ў правядзенні месячніка польска-савецкай дружбы, нам давялося пабыць у розных мясцовасцях Польшчы: і на поўначы, і на ўсходзе, і на поўдні, і заходзе краіны. Бачылі мы многія гарады, знаёміліся з жыццём рабочых, з іх працай, з іх поспехамі. Пабывалі мы і ва многіх вёсках, наведальні дзесяткі калгасаў. Трэба проста сказаць, што большасць калгаснікаў жыве значна лепш, часам разы ў два лепш, чым сяляне-аднаасобнікі. Калгаснікі атрымліваюць і

высокія ўраджаі — ад 20 да 30 цэнтнераў жыта ці пшаніцы з гектара — і добрыя даходы з сваіх жывёлагадоўчых ферм, і з іншых відаў гаспадаркі. І жывуць яны культурна. У іх ёсць і клубы, і бібліятэкі, і кіно, часам нават станцыянарае, і дзіцячыя яслі, і амбулаторныя пункты. У калгасах праводзіцца аграэхнічная вучоба, крыніцай б'е грамадска-палітычнае жыццё; тут у наяўнасці поўнакроўнае, радаснае, шчаслівае жыццё.

Але праставім самім польскім жанчынам слова аб іх жыцці. Вось перад намі пажылая калгасніца Станіслава Ско-рэк з калгаса імя Кароля Свіршчэўскага (вёска Седльніца Зялёнагурскага ваяводства, за Одэрам).

— Жыве ў нашым калгасе сорок восем сямей. Зямлі ма-ем 350 гектараў. Ёсць у нас малочная ферма, ёсць і свіна-ферма. Ёсць 18 добрых коней. 3 машыны мы маем, 2 тракта-ры, чатыры малатарні, чатыры снопавязалкі, адзін лакама-біль. Ураджаю мы атрымалі па 30 цэнтнераў і жыта па 29 цэнтнераў з гектара. Крыху горш было з бульбай і з цукровымі буракамі, хаця і іх мы сабралі па 220 цэнтнераў з гектара. У мінулым годзе вышла нам на працадзень у пе-раводзе на грошы па 18 злотых (па 18 рублёў на нашы грошы). Выпрацавала я ў мінулым годзе, будучы свінаркай, 536 працадзён і зарабіла сем з паловай тысяч злотых. У гэтым-жа годзе я за дзесяць месяцаў выпрацавала 350 пра-цадзён. Працу маю і вынікі яе вы бачылі на ферме (гаспа-дарка займаецца адкормам свіней на бэкон). А ў маім улас-ным двары ёсць і карова і свінні, а рознай птушкі, дык і не пералічыш.

Вось так і жывем! Хіба магла я некалі, прапуючы най-мітчай у пана, нават марыць аб такім маім жыцці, аб маім цяперашнім шчасці?

І жанчына расхвалывалася, успомніўшы пра нядаўняе мі-нулае. Гітлераўцы загналі яе з мужам і з маленькім дзіцем у Асвенцім. Муж загінуў там. Яго закатавалі фашысты.

— Ад немінучае смерці мяне і майго маленькага Максі-мільяна выратавалі савецкія людзі, савецкія салдаты. Сталін нас выратаваў. Сталін дапамог нам пачаць новае жыццё. Вось і жывем на радасць усім добрым людзям. А сын мой, вунь ён які вырас, — паказвае яна на падлетка, які аж засароміўся і зашыўся ў купу сваіх таварышоў, — у шос-тым класе ўжо вучыцца. Чалавекам будзе!

Усхваляваная калгасніца змахвае слязу з твару і просіць нас перадаць яе шчырае сялянскае прывітанне ўсім, усім савецкім людзям і на-вечную падзяку — ад яе і ад сына — таварышу Сталіну.

І гэта не адзінкавае выступленне. Колькі мы выслухалі такіх шчырых прывітанняў савецкаму народу і глы-бокіх — ад усяго сэр-ца — падзяк таварышу Сталіну. Сардэчнае пры-вітанне савецкім жан-чынам прасіла перадаць і калгасніца Даліцкая з калгаса вёскі Ты-мень, што на ўзбярэж-жы Балтыйскага мора (Кашалінскае ваявод-ства).

— Мы дзякуем савец-кіх жанчын за тое, што вучымся ў іх жыццё

па-новаму. І мы будзем заўсёды ўдзячны ім, бо іхнія сыны вызвалілі нас і ад фашыстаў і ад старога жыц-ця пад прыгнётам нямецкіх паноў.

Польская работніца і сялянка прымалі актыўны ўдзел у гераічнай барацьбе свайго народа з гітлераўскімі разбойні-камі. Сотні і тысячы ахвяр панеслі яны ў гэтай слаўнай і мужнай барацьбе.

Іменна ў тыя дні, дні суровых выпрабаванняў вайны, за-радзілася братняя, непарушная дружба нашых народаў, якая расце і мацнее з кожным днём, якая адкрыла перад поль-скай жанчынай светлую і прасторную дарогу да сапраўднага жыцця, да сапраўднага шчасця.

У калгасе «Жукавіцэ» Глачуўскага павета Зялёнагурскага ваяводства дзедзі калгаснікаў паказвалі нам сваю самадзей-насць. Убраныя ў нацыянальныя касцюмы, яны танцавалі «Кракавяк», «Абэрак» і іншыя польскія танцы, спявалі польскія і рускія песні, дэкламавалі вершы на рускай і поль-скай мовах. Гэта было мілае і слаўнае відовішча. І асабліва за-помнілася нам дэкламацыя адной дзяўчынкі, вучаніцы чапвер-тага класа. На польскай і рускай мовах прачытала тры вер-шы: з Міцкевіча, Пушкіна і Янкі Купалы. З Купалы яна прачытала верш, прысвечаны таварышу Сталіну. І неяк па-новаму ўспрынялі мы знаёмыя словы Купалы, пачутыя ў польскай вёсцы, на старой славянскай зямлі, якая доўгія, доўгія стагоддзі знаходзілася пад цяжкім прыгнётам нямец-кіх баронаў, нямецкага юнкерства:

Аб Сталіне сейбіту песня мая,
А песня ад сэрца і звонка як медзь,
Якую ў жніво пяе ў полі жняя,
Якую ў касьбу пяе ў лузе касец.

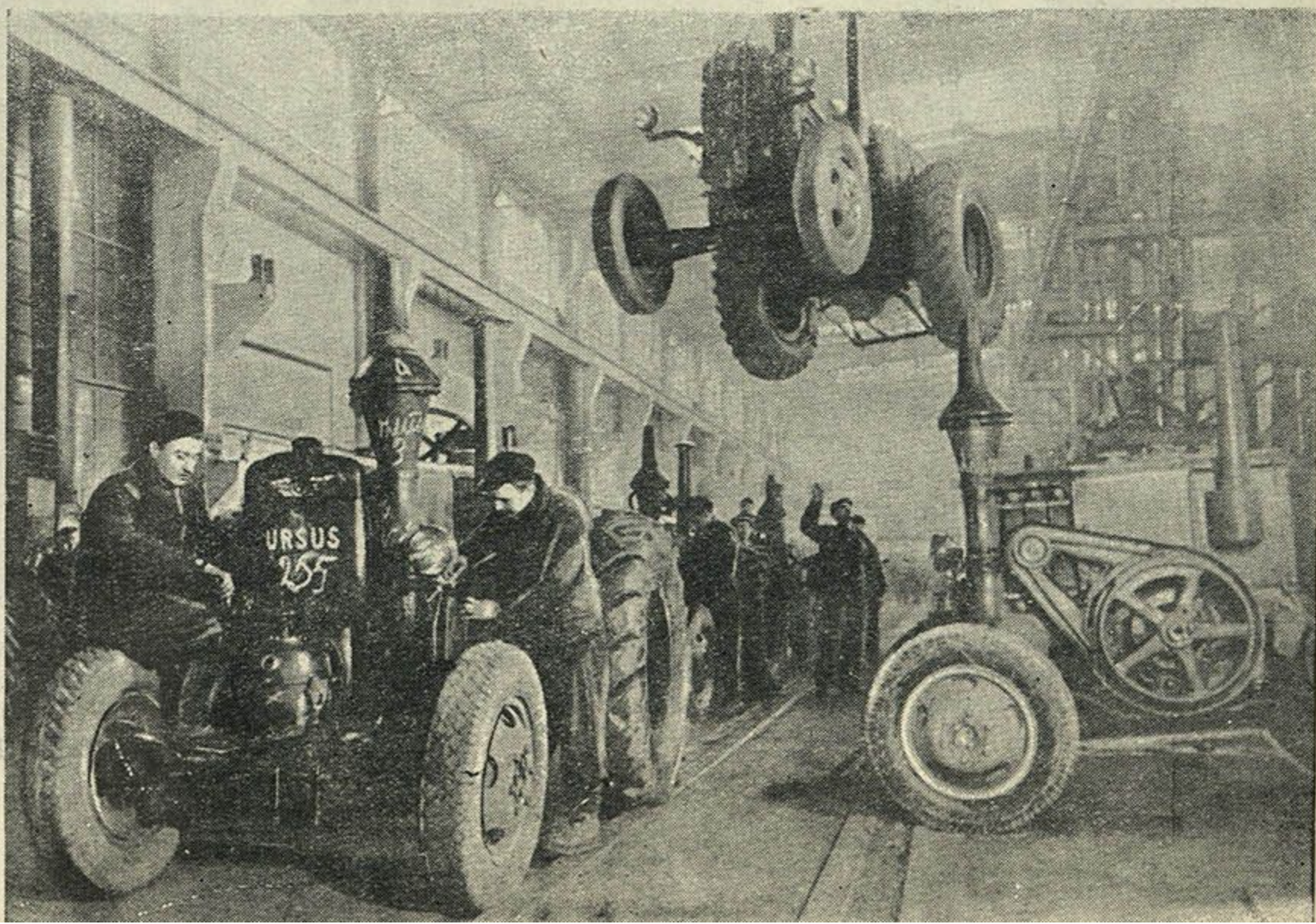
Багата ўраджаем
Зямля расквітнела.
У будучнасць людзі
Ўзіраюцца смела.

Смела і радасна глядзіць польскі народ насустрач сваёй будучыні.

Польская рэспубліка. На базе развіцця металургіі ў краіне ўзнікаюць новыя галіны прамысловасці. Мала-дой, створанай у пасляваенныя гады, з'яўляецца трак-тарная прамысловасць. На месцы старых майстэрняў «Урсус» пабудаваны новы трактарны завод.

На здымку: у зборачным цэху.

Фото В. Савасцянава (Фотахроніка ТАСС).

БЕЛАРУСЬ ІНДУСТРЫЯЛЬНАЯ

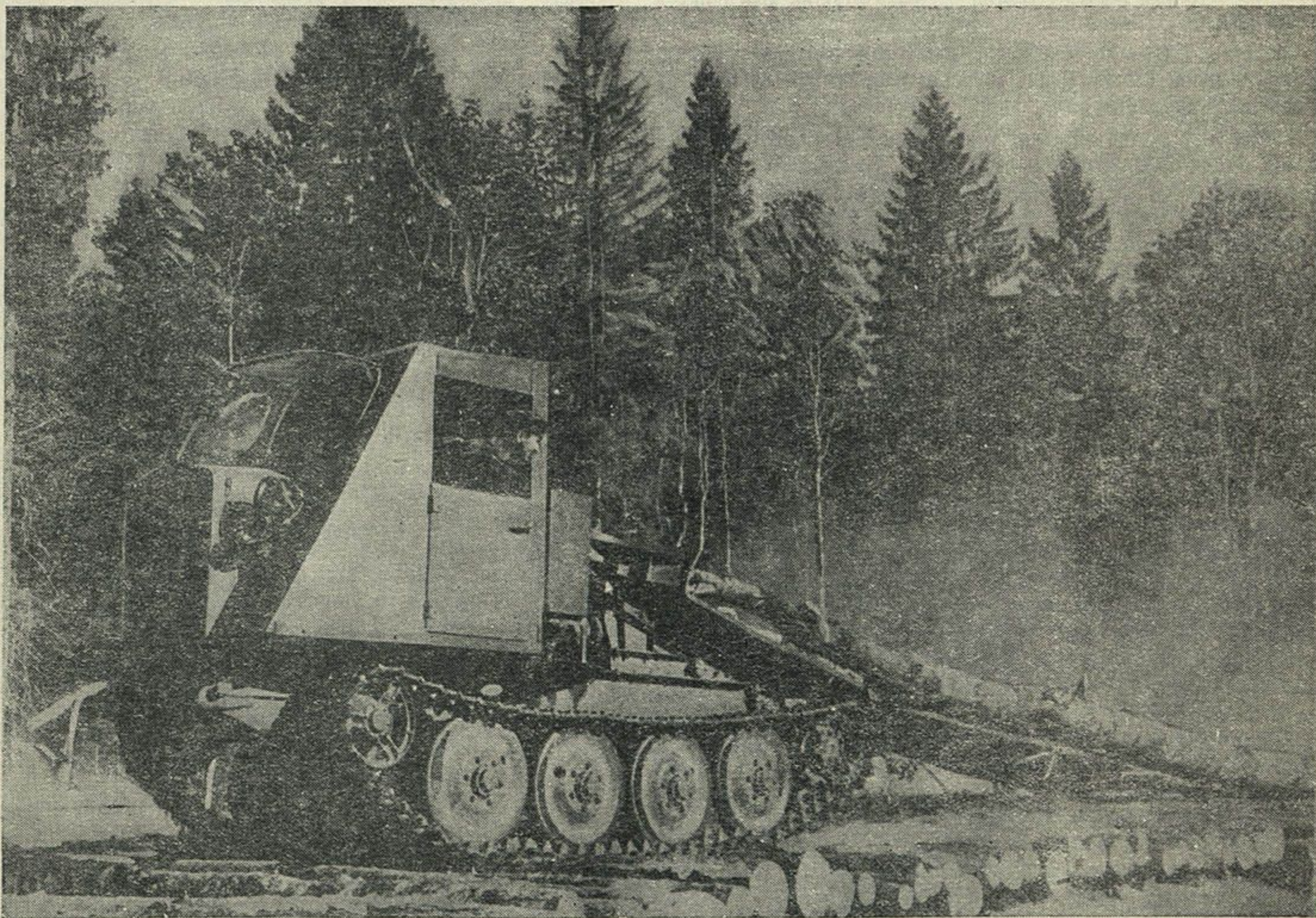
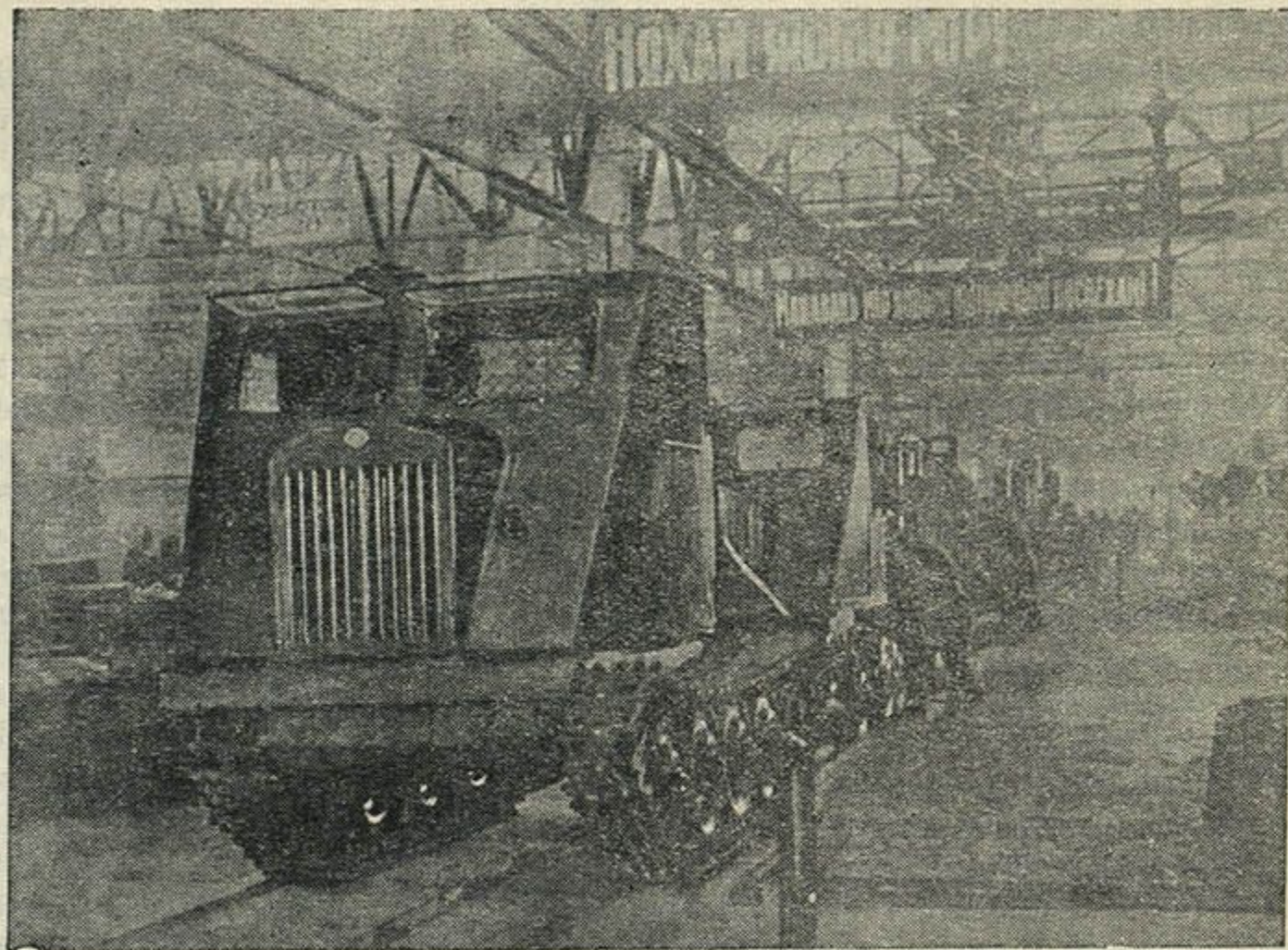
За гады пасляваеннай сталінскай пяцігодкі Беларусь не толькі поўнасьцю аднавіла сваю даваенную прамысловасць, але і абагацілася радам новых галін. Усёй краіне вядомы самазвалы, пабудаваныя на Мінскім аўтамабільным заводзе, мінскія веласіпеды і матацыклы атрымалі шырокае прызнанне ў працоўных краіны, новыя прадпрыемствы ў рэспубліцы — тонкасукожны камбінат, дыванова-плюшавы камбінат, завод швейных машын, цукровы і іншыя ўжо даюць прадукцыю краіне.

У нашай рэспубліцы пабудаваны першынец трактарабудаўніцтва — Мінскі трактарны завод.

На калгасных палях рэспублікі працуюць трактары «Кіравец» з маркай Мінскага завода. Але асаблівае прызнанне атрымалі тралёвочныя трактары, якія выпускаюцца для леспрамгасаў краіны.

На здымку: тралёвочныя трактары зыходзяць з канвеера.

Фото Ю. Іванцова (БелТА).

Вялікая партыя магутных тралёвочных трактараў працуе ўжо ў леспрамгасах нашай рэспублікі. Трактарыст Плешчаніцкага леспрамгаса Мінскай вобласці Пётр Арыёмавіч Пруднікаў, працуючы на тралёўцы лесу, выконвае зменныя нормы на 150—170 процантаў. На здымку: тралёвочны трактар П. Пруднікава за работай.

Фото П. Наватарава (БелТА).

ВЫХАВАНКА ТРАКТАРНАГА

Ад галоўных варот праз усю тэрыторыю Мінскага трактарнага завода праягла асфальтаваная дарога, абсаджаная дрэвамі і дэкарацыйным кустарнікам. Абапал яе — вялікія, строгія карпусы. Яны выглядаюць асабліва прасторна ў гэты зімовы дзень, запарушаны першым сняжком. Тут размясціліся інструментальны, трактаразборачны, пусковых матараў, рамонтна-ліцейны і шмат іншых цэхаў і служб, асноўных і дапаможных. А ў кожным мноства станкоў і механізмаў, на якіх умелыя рукі выпрацоўваюць тысячы дэталяў трактара маркі МТЗ.

Гэты прышынец трактарабудаўніцтва рэспублікі, аснашчоны перадавой тэхнікай, з'яўляецца гордасцю беларускага народа. Уся краіна прымала ўдзел у яго будаўніцтве: Чэлябінск, Сталінград, Харкаў пасылалі сюды спецыялістаў; Урал, поўдзень, Падмаскоўе забяспечвалі завод сыравінай і будматэрыяламі; абсталяванне ішло з буйнейшых прадпрыемстваў Радзімы.

Усяго некалькі месяцаў назад завод выпускаў трактары «Кіравец». Але для нашай лясной прамысловасці, якая забяспечвае вялікія будоўлі камунізма, патрабаваліся тралёвочныя трактары. І ўрад прапанаваў заводу перайсці на іх выпуск. Іх можна сустрэць зараз на многіх лесараспрацоўках рэспублікі, краіны.

Высокародны і пачэсны задачы завода. Вяліка яго будучыня. Кожны член заводскага калектыва, кім-бы ні быў ён па прафесіі, чэрпае ў ім жыццёвыя сілы. Многія работніцы завода расшырылі тут свае імкненні і гарызонты.

Мар'я Ляснеўская прыехала сюды ў 1949 годзе з калгаса Гомельшчыны. Была яна вельмі юнай і аб заводзе, яго тэхніцы мела самае туманнае ўяўленне. Ведала цвёрда толькі тое, што выпуск трактараў — яе кроўная справа. Над выбарам прафесіі асабліва не задумвалася, бо заводскіх спецыялістаў не ведала, і, калі ёй параілі, ахвотна згадзілася вучыцца на токара.

Яе паставілі вучаніцай на такарна-рэвальверны станок. Спачатку справа здалася вельмі складанай. Але хутка дзяўчына вывучыла будову станка, засвоіла асноўныя прыёмы прафесіі токара. Яна паказала пры гэтым такую кемнасць, спрытнасць і дакладнасць, што многія здзівіліся.

Нядоўга прабываў Ляснеўская вучаніцай: праз паўтара месяца ёй далі трэці разрад і перавялі на самастойную работу. На такарна-рэвальверным станку яна ніколі не выконвала менш як паўтары нормы, а бывалі дні, калі вырабляла і ўсе тры.

— На сваім станку я вывучыла ўсе аперацыі, — тлумачыць дзяўчына. — Таму і памылак не было.

1949 год у жыцці Мар'і азнаменаваўся яшчэ адной важнай падзеяй: яна ўступіла ў камсамол.

Ведаць толькі свой станок Ляснеўскай здавалася недастатковым. Хутка яна асвоіла аўтамат, потым зацікавілася работай свідравальных станкоў. Дзяўчына паставіла сабе мэту: стаць свідравальшчыцай.

Мы праходзім у аўтаматны цэх. З першых-жа крокаў увагу прыцягваюць два стэнды. На адным — надпіс буйнымі літарамі: «Лепшыя людзі аўтаматнага цэха». І на першым месцы — прозвішча Ляснеўскай. На другім стэндзе — вынікі слаборніцтва рабочых па прафесіях. Пяршынства сярод свідравальшчыцаў заваявала Ляснеўская: ёй прысвоена ганаровае званне лепшай свідравальшчыцы.

Стаханаўка аўтаматнага цэха, токар Мар'я Антонаўна Ляснеўская ў бібліятэцы заводскага камітэта профсаюза. Выбраць неабходныя кнігі ёй дапамагае бібліятэкар С. Выгодскі.

Фото А. Дзітлава

дэвальшчыцаў заваявала Ляснеўская: ёй прысвоена ганаровае званне лепшай свідравальшчыцы.

Мар'я ідзе праз цэх, абрэзкамі каляровай фланелі нахаду выпіраючы рукі, якія ад машыннага масла блішчаць, бы моцна загарэлыя. Цёплая жакетка акуратна аблягае яе стан. Ва ўсёй яе шчытнай маленькай фігуры, ва ўпартых абрысах рота і броў, у сур'ёзным, ледзь халаднаватым поглядзе шэрых вачэй адчуваецца сіла і ўпэўненасць.

Ляснеўская забірае ў аўтаматчыка дэталі і спяшае да свайго станка. Аўтаматчык — адзін з яе былых вучняў.

У цэху і на заводзе Ляснеўская вядома не толькі як стаханаўка, але і як актыўны грамадскі работнік. Нядаўна яе выбралі членам заўкома і цэхавага камітэта.

У бібліятэчным фармуляры Мар'і адзначана не мала прачытаных кніг. Тут і «Як гартавалася сталь» Остроўскага, і «Анна Карэніна» Талстога, і «Два капітаны» Каверына.

— Чытаць я люблю. І спяваць таксама, — стрымана прызнаецца Мар'я.

Выступаючы ў канцэртах мастацкай самадзейнасці, дзяўчына ўпэўнена і прыгожа носіць бальнае плацце, як і сваю проспенскую рабочую сукенку.

— Я асабліва люблю песні аб Сталіне, — гаворыць Ляснеўская.

І без тлумачэння зразумела, які глыбокі сэнс укладвае яна ў гэтыя словы.

В. ЛЮТАВА

ВЯЛІКАЯ СІЛА

Большэвіцкая партыя заўсёды ўдзяляла вялікую ўвагу рабоце сярод жанчын. Партыя, таварыш Сталін забяспечылі правільнае вырашэнне жаночага пытання ў СССР, адкрылі перад працоўнымі жанчынамі велізарныя магчымасці для актыўнага ўдзелу ў гаспадарчым і грамадска-палітычным жыцці.

У нашай вобласці колькасць жанчын, занятых у народнай гаспадарцы, вырасла ў некалькі раз супроць 1946 года. У прамысловасці, на транспарце, у маладых калгасах—усюды нашы жанчыны самааддана працуюць, упарта вучацца, авалодваюць тэхнікай, павышаюць кваліфікацыю, кіруюць рознымі ўчасткамі гаспадарчага і культурнага будаўніцтва.

Важнай формай палітычнай работы сярод жанчын з'яўляюцца дэлегацкія сходы, якія аказалі вялікую дапамогу ў палітычным росце жанчын. Былыя дэлегаткі Аляксандра Счасная, Мар'я Альфер, Валянціна Дзік працуюць намеснікамі старшынь райвыканкомаў, 23 жанчыны працуюць старшынямі сельсоветаў, 30 — старшынямі калгасаў і іх намеснікамі. На кіруючых работах у вобласці працуе звыш 6 тысяч жанчын. Многія з іх прайшлі школу палітычнага выхавання праз дэлегацкія сходы.

Выконваючы пастанову ЦК КП(б) Беларусі ад 8-га жніўня 1950 года «Аб мерах па палепшэнню работы сярод жанчын і вылучэнню іх на кіруючую работу», гаркомы і райкомы партыі значна палепшылі кіраўніцтва палітычнай работай сярод жанчын. Вілейскі, Мядзельскі, Пастаўскі, Смаргонскі і многія іншыя райкомы партыі абмяркоўваюць на бюро пытанні палітычнай работы сярод жанчын, кантраліруюць выкананне прынятых рашэнняў.

У гаспадарча-палітычным жыцці вобласці самы актыўны ўдзел прымае звыш 19 тысяч актывістак і дэлегатак.

На прамысловых прадпрыемствах і транспарце работніцы выступаюць ініцыятарамі соцсаборніцтва, павышаюць сваё майстэрства, асваіваюць навішнюю тэхніку, узначальваюць брыгады, змагаюцца за выпуск прадукцыі выдатнай якасці.

У вагонным дэпо станцыі Маладзечна няма такой жанчыны, якая-б не выконвала норм выпрацоўкі.

Лепшы работнік вытворчасці Міцько Тацяна занесена на гарадскую Дошку гонару. Зінаіда Казлова, якая выканала гадавы план на 208 проц., узнагароджана значком «Выдатны вагоннік». Свідравальшчыца Ладыгіна выканала гадавы план на 225 проц., яна занесена на Дошку гонару па адзяленню дарогі.

На ліцейна-механічным заводзе жаночая брыгада з 14 чалавек на чале з т. Вашкевіч, стаўшы на стаханаўскую вахту міру, да 34-й гадавіны Кастрычніка выканала план па ліццю на 120 проц. Лепшыя фармоўшчыцы брыгады Савіцкая А. Л. выканала 2 гадавыя нормы і месячны план на 325 проц., Рухля М. С. — на 280 проц.

Добрых вынікаў дабіліся работніцы будаўнічага трэста. Жаночая брыгада тав. Раманенка на працягу будаўнічага сезона з месяца ў месяц выконвала план на 145 проц.

У сельскай гаспадарцы дэлегацкія сходы праводзяць вялікую работу па арганізацыйна-гаспадарчаму ўмацаванню калгасаў. Дэлегаткі з'яўляюцца прыкладам высокай працоўнай дысцыпліны. Большасць іх прымае актыўны ўдзел у калгаснай вытворчасці.

Абласная сельскагаспадарчая выстаўка гэтага года наглядна паказала, што сярод перадавікоў сельскай гаспадаркі пачэснае месца займаюць калгасніцы.

Звенявая Юлія Дудо (калгас імя Сталіна Маладзечанскага раёна) з трох гектараў сабрала па 22 ц карэнняў коксагызу і па 20 кг насення. А брыгадзір Свідкая атрымала з гектара 430 ц сталовых буракоў і 500 ц турнепсу.

Даярка соўгаса «Любань» Соф'я Бародзіч надала за сезон па 6200 літраў малака ад каровы.

Пачэснае месца на выстаўцы заняла знатная свінарка калгаса імя Сталіна Смаргонскага раёна Магдалена Жук. Пры старанным і любоўным доглядзе яна вырастала па 26 парасят ад кожнай свінаматкі. Яе вопыт пераймаюць калгасніцы вобласці, якія працуюць на свінафермах. У калгасах Магдалена Жук прачытала некалькі лекцый аб сваім вопыце гадоўлі парасят.

Перамога калгаснага ладу адкрыла бязмежныя магчымасці для вырошчвання і выхавання жаночага актыву на вёсцы.

У 1951—1952 навучальным годзе ў школах і гуртках сеткі партыйнай асветы навучаюцца 2778 жанчын, у агра-зоатэхніках і гуртках 2181 жанчына.

Апіраючыся на жаночы актыв, многія партыйныя арганізацыі шырока разгортваюць палітмасавую работу сярод калгасніц, далучаюць іх да вытворчай дзейнасці.

Так, дэлегацкі сход калгаса імя Сталіна (Іжанскі сельсовет Вілейскага раёна) у кастрычніку абмеркаваў пытанне аб ролі дэлегатак і актывістак у апрацоўцы ільновалакна, датэрміновай здачы яго дзяржаве і аб выкананні плана па жывёлагадоўлі. Гэтае пытанне было потым абмеркавана на агульным сходзе калгасніц. Калгасніцы прынялі зварот да ўсіх жанчын раёна, у якім паставілі канкрэтныя задачы па ільноапрацоўцы і жывёлагадоўлі. Вілейскі райком партыі ўхваліў гэты зварот, пасля чаго ён быў абмеркаваны ва ўсіх калгасах раёна. Прынятае на сябе абавязацельства калгасніцы з гонарам выканалі. На 1 снежня 1951 года яны на 112 проц. выканалі план здачы ільновалакна дзяржаве. Апрацоўка ільновалакна прадаўжаецца. Гэтую работу добра арганізавалі жанчыны калгасаў Пастаўскага, Мядзельскага, Смаргонскага, Астравецкага і іншых раёнаў.

У раёнах нашай вобласці раз у квартал праводзяцца раённыя сходы актывістак. На гэтых сходах з дакладамі выступаюць адказныя работнікі — сакратары райкомаў партыі, старшыні райвыканкомаў.

Расце палітычная актыўнасць жанчын нашай вобласці. Аб гэтым сведчыць той факт, што агітатарамі працуе ў нас звыш 5 тысяч жанчын, што за апошнія тры гады больш 700 лепшых жанчын уліліся ў рады большэвіцкай партыі. У органах народнай асветы, аховы здароўя, у гандлёва-кааператыўнай, фінансавай і нарыхтоўчай сістэмах, у прамысловасці, гаспадарчых і грамадскіх арганізацыях на кіруючай рабоце працуе звыш 6 тысяч жанчын.

Аднак трэба прызнаць, што яшчэ не ўсе магчымасці выкарыстаны для выхавання жаночага актыву. Перад партыйнымі арганізацыямі вобласці стаіць адказная задача — сістэматычна павышаць творчую актыўнасць працоўных жанчын на ўсіх участках гаспадарчага і культурнага будаўніцтва.

К. І. КАВАЛЁВА,

загадчык аддзела па рабоце сярод жанчын
Маладзечанскага абкома КП(б)Б.

ЮНЫЯ ЛЕНИНЦЫ

У ПРЫМОЎКШАЙ, па святочнаму прыбранай школьнай залі цвёрда і ўпэўнена гучаць словы ўрачыстага піонерскага абяцання... Прыём у піонеры ў 23 жаночай школе горада Мінска — вялікая падзея.

Гучыць прызыўны кліч:

«Піонер, за справу Леніна — Сталіна будзь гатовы!»

І строй піонераў, толькі што прынятых у рады ленинцаў, урачыста абячае:

«Заўсёды гатовы!»

Лепшыя піонеры дружны павязваюць малым піонерскім гальштукі. Гарачым полымем трапята на грудзях юных ленинцаў чырвоны шоўк — часцінка тых чырвоных сцягаў, якія палівалі сваёй крывёю іх дзяды, заваёўваючы сваім дзеям і ўнукам шчаслівую будучыню.

На вечар запрошаны госці — стары большэвік, удзельнік вялікіх Кастрычніцкіх падзей 1917 г. тав. Росся. Прысутнічаюць таксама ўдзельнікі Вялікай Айчыннай вайны.

Прыветліва гарыць піонерскі каспёр. У цесны кружок вакол гасцей і старэйшых настаўнікаў расселіся піонеры. Слухаюць, ніводнага слова не хочуць прамінуць з таго, што гаворыць ім тав. Росся:

— Вашаму жыццю, мае юныя сябры, могуць цяпер пазайздросціць дзеці ўсіх капіталістычных краін. Глядзіце, якое шчаслівае ваша дзяцінства. Не такім яно было ў нас, старэйшага пакалення. Мы, дзеці рабочых і сялян, і марыць не маглі не толькі аб такіх святочных вечарах, мы нават аб школе марыць не маглі. Вучыліся самастойна. Цяжкім быў наш шлях. Але ўперадзе нас ішлі і асвятлялі нам яго сваім светлым розумам вялікі Ленін і яго верны вучань Сталін. І яны прывялі нас да жаданай перамогі над цёмнымі сіламі царызма. Вам, дзеці, суджана ісці іншымі шляхамі, светлымі і радаснымі, ісці да камунізма.

Пасля выступлення гасцей пачынаюць выступаць самі піонеры. Твары ў іх

Вучаніца 3 класа «а» Лора Грашэўская стала піонеркай. Намеснік старшыні савета дружны Іра Светлікава ўрачыста павязвае ёй піонерскі гальштук.

Фото А. Дзітлава

натхнёныя, вочы гараць, і ад усяго сэрца гучаць пранікнёныя словы:

«Клянёмся так на свеце жыць,
Как вождь великий жил,
И так же Родине служить,
Как Ленин ей служил!
Клянёмся ленинским путём —
Прямее нет пути! —
За нашим другом и вождём —
За Сталиным идти!»

Напэўна пройдзе многа гадоў: замест шоўкавага чырвонага гальштук на грудзях закрусе скромны комсамольскі значок, а яго зменіць невялікая кніжачка — партыйны білет. А гэты ўрачысты вечар на ўсё жыццё застанеца ў памяці тых, каму ўпершыню ў жыцці павязалі піонерскі гальштук, і ўспамін аб ім будзе самы цёплы і радасны.

Летупенныя ўсмішкі блукаюць па яшчэ незаклапочаных тварах Тоўсцік Ніны, Язерскай Дзіны і Расюкевіч Софы, калі яны ўспамінаюць вечар прыёму іх у рады юных ленинцаў.

— Я не магла дачакацца таго дня. Нічога нават есці не хацела, так хвалявалася. І мама, каб супакоіць мяне, расказвала мне аб тым, як яна была комсамолкай, расказвала, якія абавязкі чакаюць мяне, як піонерку, у будучым, якой я павінна быць...

Дзініны думкі працягваюць Ніна Тоўсцік і Софа Расюкевіч:

— А калі ішлі дадому, дык нам здавалася, што ўсе глядзяць на нас і зайздросцяць нам. І каб гэта было так, мы ішлі з расшпіленымі паліто, хоць

было і холадна, не жадаючы хаваць чырвоныя гальштукі. Адна бабулька змятала снег з тратуара супроць свайго дома. Спынілася, пакруціла з дакорам галавой і кажа нам: «Захварэць напэўна захачелася — бегаеце расхлістаныя». А мы ёй у адказ: «Піонеры, бабулька, не баяцца холаду». І тут-жа забралі ў яе венік, лапату і хупенька прыбралі за яе тратуар. А яна глядзела на нас і весела гаварыла: «Так і відно, што піонеры: і гальштукі ў вас гараць, і ў руках справа гарыць». І падзякавала нас.

Ва ўсім — у малым і вялікім — выйляюцца слаўныя піонерскія справы. Яны сталі сур'ёзнай тэмай для правядзення збораў амаль усіх піонерскіх дружын. Аб подзвігах герояў-комсомольцаў Краснадона, Зои Касмадзем'янскай і Александра Матросова не забываюць і на сваіх зборах абмяркоўваюць піонеркі 23 школы.

Цікава праходзяць таксама прадметныя зборы: па матэматыцы, геаграфіі, рускай мове. На гэтых зборах, якія частаносяць форму своеасаблівых дыспутаў, самыя актыўныя з піонераў атрымліваюць прызы. У зборы на тэму «Я руский бы выучил только за то, что им разговаривал Ленин» удзельнічаў амаль увесь 7 клас «в» — увесь 11 атрад.

Піонерская работа не замыкаецца толькі ў рамках збораў. Піонеркі з гонарам нясуць і такія пачэсныя абавязкі, як шэфства над малодшымі класамі.

Першакласніцы прачыталі разам са сваімі шэфамі: «Дзіцячыя і школьныя гады Ільіча», «У Музеі Леніна», любяць дзяўчынкі народныя казкі, з задавальненнем слухаюць апавяданні для дзяцей.

Маленькія падшэфныя з радасцю сустракаюць сваіх старэйшых таварышаў і, з зайздросцю глядзячы на іх чырвоныя гальштукі, мараць аб тым часе, калі яны самі стануць юнымі ленинцамі.

Любімым заняткам з'яўляецца чытанне і ў саміх піонерак. У атрадзе не знойдзеш ніводнай дзяўчынкі, якая-б не прачытала «Аповесці аб Зои і Шуры» Любові Цімафееўны Касмадзем'янскай, «Аповесці аб сыне» Елены Кашавой, «Чацвертай вышыні» Елены Ільіной, «Вялікага процістаяння» Льва Касіля і інш. Большасць піонерак вядзе дзённікі, у якіх разам з думкамі аб прачытаных кнігах і прагледжаных фільмах запісвае і свае мары аб тым, кім хто хоча быць.

А пакуль што юныя ленинцы памятаюць і цвёрда выконваюць наказ вялікага Леніна: вучыцца, вучыцца і вучыцца.

А. НАТАЛЫНА

У гарах карэі

Алесь ШАШКОУ

Мал. В. Ціхановіча

ДЗЕНЬ быў гарачы, бязветраны. У вышыні бясхмарнага неба плавалася ліпнёвае сонца. Пад спякотнымі праменнямі вяла лісце на дрэвах, нікла долу трава. Скалы гор напаліліся, дыхалі сухой спёкай.

Джу Кен-ю стаяла пад густалістым дрэвам, што расло на самым краі змрочнай цясніны, і задумлена глядзела на прыгожы краявід. Справа, заціснутае ў крутыя берагі гор, сліпуча ззяла невялікае возера. Злева, наколькі бачыла вока, цягнуўся ланцуг рознакалёрных вяршынь. Уперадзе ляжала зялёная раўніна. Пасечаная вузкімі палоскамі арыкаў, яна нагадвала велізарную шахматную дошку, на якой, нібы расставленыя для гульні фігуркі, тоўпіліся шматлікія фанзы пасёлка Хвадычан.

Але не хараство навакольнай прыроды прыцягвала ўвагу жанчыны. Яе вабіў вялікі будынак гідраэлектрастанцыі, што ўзвышаўся каля ўваходу ў цясіну, на левым беразе бурнай ракі. На поўдзень і ўсход ад яго цягнуліся металічныя слупы высокавольных ліній.

Джу Кен-ю стомлена апусцілася на плоскі камень, схіліла галаву на рукі. У яе ўяўленні паўстаў вобраз Лі Ін-чэня. Вось ён — шырокі ў плячах, рослы, з капною чорных бліскучых валос на буйнай галаве. Глядзіць на яе — і колькі цяпла і пяшчоты ў чорных вачах!

«Што ты робіш зараз? — Джу Кен-ю ўзняла галаву і зноў зірнула на далёкі будынак электрастанцыі. — Мусіць, ходзіш сярод машын хмуры, злосны і думаеш: «Да якой-жа пары будзеце трымаць вы мяне ў гэтым пекле? Хіба не разумееце, як цяжка жыць сярод чужынцаў, якіх я ненавіджу ўсім сэрцам?» А можа... ты ўжо арыштаваны? Не, не! Я ў гэта не веру. Мы хутка пабачымся... Нам трэба сустрэцца. Мы-ж так мала пажылі разам...».

— Джу Кен-ю! Джу!

Жанчына падхапілася на ногі, азірнулася. Да яе падбег Кім Ду-о, сувязны штаба атрада.

— Што здарылася, Кім? — з трывогай у голасе спытала Джу.

— Вас камандзір выклікае! Ён у штабе.

* * *

— Вы атрымаеце ордэн, амерыканскі ордэн, калі закончыце рамонт турбіны заўтра ў дваццаць чатыры ноль-ноль, — выпускаючы пад столь клубы едкага сігарнага дыму, гаварыў дырэктар электрастанцыі містэр Джон Бэрнс. — У дваццаць чатыры ноль-ноль! Так, пан маёр?

— Так, чорт вазьмі! — азваўся з канапы тоўсты чалавек. — Заводу трэба энергія, арміі — танкі.

— Вы разумееце, пан інжынер? — прыжмурыўся містэр Бэрнс.

— Разумею, пан дырэктар. Пастараюся. Але работы яшчэ шмат, — спакойна адказаў Лі Ін-чэнь.

— Шмат! — Дырэктар паморшчыўся, нібы лізнуў вельмі кіслае. — Вы, інжынер, разумееце, што гаворыце? Тры месяцы рамонтую станцыю, а не пусцілі яшчэ ніводнай турбіны! Прокляты народ! Вы... — Джон Бэрнс кінуў сігару ў папаль-

нічку і ўшчыльную падышоў да Лі Ін-чэня: — Вы павінны прымусіць рабочых працаваць так, як хоча Амерыка. А не — я сам прымушу. І вас у тым ліку. Амерыканскія салдаты прымусяць. І электрастанцыю пусцім у тэрмін.

Лі Ін-чэнь ледзь прыкметна ўсміхнуўся і спакойна прамовіў:

— Я шмат год тут працую. Людзей ведаю. І вам раю — не прымушайце рабочых...

— Што? Што вы казалі?

— Калі мы пачнем прымушаць, — з непарушным спакоем працягваў інжынер, — то ва... то нашы падбітыя танкі не хутка вернуцца ў строй. Рабочыя, містэр Бэрнс, упартыя людзі... Дазвольце лепш мне з імі пагутарыць. Спадзяюся, што здолею пусціць усе чатыры турбіны заўтра ў дваццаць чатыры ноль-ноль.

— О, гэта разумна! — узяўся з канапы маёр, пахлопаў, далоняй па сваім тлустым жываце і прাপітым голасам прарыхпеў: — Сядай, інжынер. Сербані віскі. За пуск электрастанцыі!

— Дзякую. Мне трэба ісці працаваць. А п'яны не выканаю ў тэрмін загаду, — адказаў інжынер і вышаў.

* * *

— Хвадычан добра ведаеш? — спытаў Мун Пек-чан, камандзір партызанскага атрада, калі Джу Кен-ю ўвайшла ў штабную зямлянку.

— Нарадзілася там.

— О, тады... — камандзір вышаў з-за стала, прайшоўся з кутка ў кут і спыніўся насупраць жанчыны. — Даю табе баявое заданне: пойдзеш у Хвадычан і адшукаеш Лі Ін-чэня. Ведаеш яго?

Твар Джу Кен-ю паружавеў. Апусціўшы вочы, яна ціха адказала:

— Ведаю. Гэта... мой муж. Праўда, мы яшчэ не аформілі шлюб...

— Аформіце. Потым, пасля перамогі...

Добрая бацькоўская ўсмешка асвятляла худы твар Мун Пек-чана, заіскрылася ў яго пачырванелых ад бяссоння вачах. Ён сеў за стол і раскурыў люльку.

— Тады слухай, Джу.

Нам загадана вывесці са строю электрастанцыю. У апошніх баях нашы войскі падбілі шмат танкаў і аўтамашын. Амерыканцы спяшаюць з рамонтам, бо ім не лёгка цягаць сюды з-за мора гэтыя жалезкі. Наша задача — пазбавіць ваенныя заводы электраэнергіі, каб яны не маглі справіцца з рамонтам танкаў. Ты павінна зрабіць вось што. Бачыш скрынку, што ляжыць на цыноўцы? Нясі яе ў Хвадычан і перадай Лі Ін-чэню. Цябе праводзіць Кім Ду-о. Зразумела?

— Ёсць, таварыш камандзір!

— Са скрынкай будзь асцярожна: у ёй грымучая іртуць.

— Разумею, — беручы скрынку, сказала Джу Кен-ю, павярнулася і шпарка вышла з зямлянкі.

Апоўдні надвор'е змянілася. Светлашэрыя хмаркі на небе разрасталіся паступова, апускаліся ніжэй да зямлі, мянялі свае колеры — з светлашэрых на чорнашызныя. А ўвечары разгулялася навальніца. Неба няспынна крыжавалі маланкі, грукаеў гром і доўга па горных цяснінах перакатвалася рэха.

Чжу Кен-ю загарнула цяжкую скрынку спачатку ў вату, потым у брэзент і апусціла ў мех. Праверыла пісталет. Зірнула на гадзіннік. Была палова дзесятай.

— Можна і выступаць. Ты гатовы, Кім?

— Я заўсёды гатовы!

Калі вышлі з зямлянкі, дождж ліў, як з вядра. Буйныя кроплі шумелі ў лісці дрэў. Між скал звінелі раўчакі. Стаяла цемра, бы ў падземеллі. Ногі слізгаліся, даводзілася падоўгу паўзці, каб не зваліцца, не ўдарыць небяспечны груз аб скалы. Калі, нарэшце, горы засталіся ззаду, абодва з палёгкай уздыхнулі.

— Цяпер прыбаўляй ходу, Кім, — прашаптала Джу Кен-ю. — Трэба спяшацца.

— Ужо недалёка...

Праз поўгадзіны яны апынуліся каля пасёлка і праз агароды вышлі на вуліцу. Прыслухаліся. Вакол была напружаная цішыня. Ні адно акно не свяцілася.

— Куды зараз? — ціха спытала Джу.

— У дом, што праз вуліцу...

— Добра... Я пайду адна, а ты павартуй.

Джу шпарка пераскочыла вуліцу, увайшла ва двор, прыслухалася. Ранейшая цішыня, толькі роўна шуміць дождж. Стукнула два разы ў шыбу і прытулілася да сцяны. У хаце пачуліся асцярожныя крокі і ціхі голас спытаў:

— Хто тут?

— Я, Лі. Гэта я... Адчыняй...

— Я чакаў цябе, Джу. Якая ты халодная...

Хвіліну яны стаялі сярод пакоя, прытуліўшыся адзін да аднаго. Потым Лі Ін-чэнь спытаў:

— Прынесла?

— Ага. Вось, — і перадала яму цяжкі пакунак.

Лі Ін-чэнь схапіў яго, узважыў.

— Асцярожней... Узарвецца!..

— Так, узарвецца! Ты, Джу, малайчына. А я тут змардаваўся... Ну, цяпер скончана. Заўтра ў дваццаць чатыры нольноль пушчу ўсе чатыры турбіны! Перадай Мун Пек-чану, што электрастанцыю ўзарвем заўтра апоўначы. Ідзі, бо хутка пачне світаць. Не сумуй. Заўтра сустрэнемся, каб больш не разлучацца.

Лі Ін-чэнь прыцягнуў да сябе Джу і пяшчотна пацалаваў. Яна ціха вышла з фанзы і знікла ў цемры.

Лі Ін-чэнь пазваніў на электрастанцыю і выклікаў да сябе электратэхніка Хан Сель-я. Калі той прышоў, інжынер перадаў яму іртуць і загадаў закладваць міны. Пасля прылёг на цыноўку. Думалася аб заўтрашнім першым баявым заданні.

... Лі Ін-чэнь быў маладым партызанам. Ён атрымаў заданне ў той самы вечар, калі з аўтаматам за плячамі ўвайшоў у зямлянку камандзіра і сказаў, што хоча змагацца за вызваленне радзімы. Мун Пек-чан доўга распытваў яго пра месца работы і нарэшце сказаў:

— Прыдзецца вам зноў вярнуцца на электрастанцыю для баявога задання. Трэба вывесці са строю гэтую магутную крыніцу энергіі для многіх ваенных заводаў, якія вырабляюць зброю лісынманаўскім бандам. І вы гэта зробіце, пакуль амерыканцы яшчэ не запозрылі вас ў прыхільнасці да Народнай арміі.

Лі Ін-чэнь вярнуўся і згуртаваў вакол сябе перадавых рабочых. Разам з імі псаваў машыны, зацягваў рамонт. І вось настаў час зусім пакончыць з электрастанцыяй...

* * *

Джу Кен-ю і Кім Ду-о асцярожна прабіраліся да падножжа гор. Яны былі ўжо на краі пасёлка, як раптам прагучэла страшнае «Стоі!». Абудва прыпалі да зямлі. З-за суседняй фанзы вышла група лісынманаўцаў і амерыканцаў. Яны трывожна перамаўляліся і ішлі прама на прытаіўшыхся разведчыкаў.

— Джу, паўзі ўлева... да ракі і на той бок перабірайся, — задыхаючыся прашаптаў Кім Ду-о. — Я тут застануся...

Варожы патруль спыніўся. Адзін з іх упоўголоса аддаў нейкі загад.

— Бяжы, Джу!.. — паўтарыў Кім Ду-о, даў па ворагах доўгую чаргу з аўтамата і кінуўся следам за Джу. На краі кручы спыніўся, зірнуў уніз. Дзесьці ў цемры глуха булькатала вада.

— Ты куды, Кім...

— За мной!.. — Тут вада глыбокая і ціхая... — і хлопчык смела кінуўся з васьмімятровай кручы. Глухі ўсплёск — і зноў цішыня. Джу нейкі час нерашуча пазірала ўніз, але, пачуўшы за спіной цяжкі тупат, паследавала прыкладу Кім Ду-о.

* * *

— Таварыш Лі, уставайце!..

Інжынер працёр вочы і падняўся. Каля ложка стаяў стары рабочы Юн Хо-сан, у вачах якога блукала трывога.

— Што здарылася, Юн?

— Нончу партызаны зрабілі налёт на электрастанцыю. Іх адбілі. Чуў, як адзін лісынманавец хваліўся, што многа нашых набілі, у раку паскідалі...

— Брэша ён! — пабляднеў Лі Ін-чэнь і пачуў, як твар пакрыўся буйнымі кроплямі поту.

— Не ведаю... Толькі сёння на амерыканскіх могілках з'явілася шэсць свежых магіл... Электрастанцыю абкружылі акапамі, кулямёты паставілі.

— Няхай ставяць, — сказаў Лі Ін-чэнь і прайшоўся па пакоі. — А электрастанцыю мы зараз узарвем. Заразі! Узрыўчатка ўжо ў машынным аддзяленні. Хан Сель-я закладае міны. Хадзем на станцыю...

Інжынер надзеў саламяны капялюш і сунуў у кішэню пісталет.

Раніца была ціхая, сонечная. Тысячамі рознакалёрных агеньчыкаў блішчэлі буйныя кроплі расы. У туманнай далечыні няясна вырысоўваліся горныя вяршыні. У кустах акацый весела пераклікаліся птушкі. Было так хорааша вакол; не хацелася верыць, што ідзе вайна, што ў кожнай фанзе, за кожным дрэвам прытаіліся ворагі, якія прышлі сюды знішчаць жыццё, ператвараць квітнеючыя палі, гарады і вёскі ў «зону пустыні».

Лі Ін-чэнь ішоў шпарка, не азіраючыся па баках. Ледзь паспяваў за ім шасцідзесяцігадовы Юн Хо-сан.

— Вось як бывае, Лі... — задыхаючыся ад шпаркай хады, гаварыў стары рабочы. — Японцы панавалі тут — карэйцы жыцця не было... Рускі дапамог прагнаць японца, а з-за акіяна прышоў амерыканец... зноў жыцця няма. Будаваў гэтую электрастанцыю, думалі рабочым свяціць будзе, а яе... узрываць трэба. Як-жа гэта так?

— Не доўга ім тут панаваць. А электрастанцыю новую пабудуем. Ubачыш, Юн...

Больш сотні салдат абносілі электрастанцыю калючым дротам, устанаўлялі кулямёты. Учарашні тоўсты маёр пакрываў на салдат. Заўважыўшы Лі Ін-чэня, падышоў з запытаннем:

— Ну, пускаем сёння электрастанцыю?

— Думаю, што так, — холадна адказаў інжынер.

— Цудоўна! Пішу на вас рэляцыю. Атрымаеце ордэн, амерыканскі ордэн.

— Дзякую. Я не заслужыў такой высокай узнагароды... Дазвольце ісці?

— Калі ласка! Рад бачыць вас сёння ў сябе на кватэры.

У машынным аддзяленні Лі Ін-чэня і Юн Хо-сана сустрэў электратэхнік Хан Сель-я. Азірнуўшыся па баках, ён шапнуў:

— Міны закладзены пад усе турбіны. Дазвольце выводзіць за станцыю провад?

— Выводзьце, толькі хутчэй і асцярожней.

— Я ведаю хады... — адказаў Хан Сель-я і ў момант знік.

— Юн Хо-сан, паназірай за ім...

Застаўшыся адзін, інжынер падышоў да акна, адкуль віднеліся горы. Здавалася, што яны былі побач — працягні руку, і кранешся халодных скал. «Скора яны для мяне будуць хатай, — падумаў інжынер і ўсміхнуўся. Хутчэй-бы...».

Раптам за электрастанцыяй прагучэў выстрал, за ім другі. Інжынер кінуўся да акна. Ля ракі, у кустах акацый, мітусіліся амерыканскія салдаты.

«Што там... Хоць-бы...».

— Таварыш Лі Ін-чэнь! Таварыш...

Інжынер азірнуўся. На парозе без капелюша стаяў Юн Хо-сан. Сівыя пасмы валос спадалі на збялелы маршчыністы лоб.

— Што здарылася, Юн?

— Яны забілі Хан Сель-я... Сюды бягуць... Усё прапала... Азірнуўшыся, інжынер ірвануўся да турбіны, схпіў з падлогі провад, які толькі што праклаў Хан Сель-я, і перасек яго вострым кавалкам жалеза. Затым нервовымі рухамі вывінціў з патрона лямпачку, кінуў яе на падлогу, заціснуў у адной руцэ патрон, а ў другой — провад.

— Цяпер няхай бягуць... Ідзі адсюль, Юн...

— Стой! — крыкнуў Юн, схпіўшы за рукі інжынера. — Ты сам павінен бегчы. Інжынераў у нас мала. Вунь з-пад той машыны ў самую раку ідзе шырокая труба. Па ёй уцякай. А гэта давай мне.

— Таварыш Юн!..

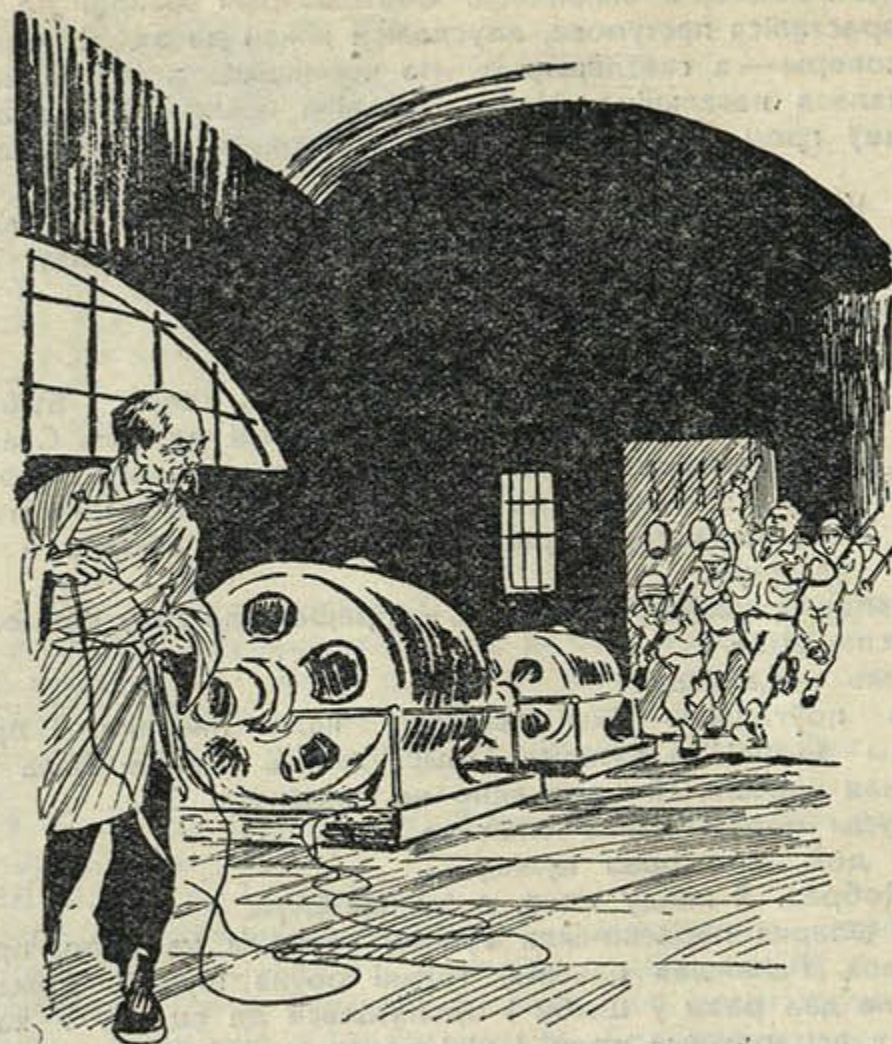
— Давай! А то позна будзе... Я стары ўжо, па гарах не ў сілах лазіць. А ты павінен біць іх, гадаў... да апошняга...

Лі Ін-чэнь абняў старога рабочага і знік сярод машын.

Юн стаяў каля турбіны, шырока расставіўшы ногі, і глядзеў на дзверы. Вочы яго ліхаманкава палалі. Раптам дзверы з трэскам расчыніліся, і ў залу хлынуў струмень салдат у адзенні колеру хакі. Першым бег маёр містэр Мэррыт.

— Сволачы! — гарланіў ён, трасучы тоўстым жыватом і размахваючы пісталетам. — Здраднікі!

— А-а-а! Ёркшырская свіння. Загад твой выканаю я — электрастанцыю пускаю... і Юн сунуў канец провада ў патрон...

* * *

— Вось магіла Юн Хо-сана і Хан Сель-я...

Лі Ін-чэнь зняў капялюш. Яго прыкладу паследаваў увесь атрад. Хвіліну стаялі моўчкі, пазіраючы ўніз, на шэрыя руіны электрастанцыі. Скутая каменнымі берагамі, раўла ў цяснине вада, люта ўгрызалася ў цёмнашэрыя глыбы, нібы прагнучы вызваліцца ад цяжкіх акоў, што скавалі яе сілу і волю.

— Можна, пойдзем, Лі? — кранула за рукаў Джу Кен-ю, бачачы, як ён правёў рукавом па вачах.

Лі Ін-чэнь зірнуў на камандзіра атрада.

Мун Пек-чан, абапёршыся на аўтамат і пазіраючы ўніз, на кіпячую ваду, загаварыў:

— Хіба вада не напамінае табе народ, у якога хочучь адабраць волю? Зірні, як змагаецца яна са скаламі, якія загарадзілі ёй шлях... А вунь як шырока разлілася яна па раўніне, вырваўшыся з акоў! А ведаеш, колькі малых і буйных кропляў страціла яна, пакуль прарвала скалы? Так і наш народ... Многа страціў верных сыноў і дачок... А яшчэ колькі страціць, пакуль выйдзе ў вольнае рэчышча жыцця...

— Разумею, Мун. Але Юн быў маім першым настаўнікам... З жалеза і вады навучыў мяне здабываць для народа святло. Ён-жа стаў і апошнім маім настаўнікам — навучыў ненавідзець і знішчаць тых, хто паймкнецца адабраць гэта святло...

Лі Ін-чэнь пакланіўся далёкім руінам і прамовіў:

— Я буду дастойным тваім вучнем, Юн. Спі спакойна, дарагі таварыш, вечная слава табе! Мы завяршым справу, за якую аддаў ты жыццё!..

ПІСЬМО ў РЕДАКЦЫЮ МАЕ ПОСПЕХІ

Мяне часта пытаюць, як я дабілася таго, што сшываю па 26 тысяч сшыткаў у змену, тады як іншыя сшываюць па 18 — 20 тысяч.

Вядома, гэта залежыць не толькі ад мяне, але і ад машыны. Галоўнае — трымаць машыну ў парадку. Прыступаючы да работы, я цікаўлюся ў сваёй зменшчыцы, як працавала машына. Калі былі непаладкі, выклікаю слесара. Працаваць пачынаю толькі пасля прывядзення машыны ў поўную спраўнасць.

Ад работы ні на хвіліну не адцяг-

ваю ўвагі, бо ведаю, што кожная сотня, тысяча сшыткаў павялічвае працэнт маёй выпрацоўкі.

У 1949 годзе я прайшла тэхнічнае навучанне і поўнасю авалодала машынай. У выніку пачала сшываць 18 тысяч сшыткаў пры плане 16 тысяч.

У 1950 годзе сшывала па 24 тысячы за змену, а ў мінулым годзе 26 тысяч пры плане 18 тысяч сшыткаў.

Я змагаюся за высокую прадукцыйнасць, бо ведаю, што і мая скромная праца ўмацоўвае магутнасць Радзімы.

Н. ХАРЫБІНА

стаханаўка добрушкай папяровай фабрыкі «Герой працы».

„Работніца і сялянка“ дапамагла

У рэдакцыю «Работніцы і сялянікі» звярнулася чытачка часопіса Е. І. Сяргеева (прыбіральшчыца школы Анусінскага сельсовета Заслаўскага раёна Мінскай вобласці) са скаргай на старшыню Анусінскага сельсовета Капойка, які разам са старшынёй калгаса імя Панамарэнкі Яноўскім незаконна пазбавіў яе прысядзібнага ўчастка.

Сакратар Заслаўскага райкома КП(б)Б тав. Мартысюк паведаміў рэдакцыі, што райвыканком абавязаў вярнуць Е. І. Сяргеевай прысядзібны ўчастак.

Старшыня Анусінскага сельсовета Капойка за рад падобных учынкаў з работы зняты.

НА КАФЕЙНАЙ ГУШЧЫ

«Чаму-б не даручыць партфель англійскага міністра фінансаў любой хатняй гаспадыні, якая ўхітрылася ў мінулым годзе справіць хоць адну вячэру за кошт каляднага пайка? Яна напэўна добра справілася-б з эканомікай краіны ды без чужой дапамогі».

Дарэмна члены былога лейбарысцкага ўрада палічылі гэтыя мудрыя словы англійскага народа вясёлым новагоднім жартам.

Каб англійскія правіцелі (і лейбарысты і кансерватары) следавалі добрым пародам народа, яны-б сёлета не перажылі такія невясёлыя каляды, калі давялося нават адмяніць калядныя бонусы на мізэрныя дадатковыя прадукты для працоўных. Не солідка прышлося і прыплыўшым у ЗША высокапастаўленым чыноўнікам з цяперашняга кансерватыўнага ўрада. Зняўшы цыліндры, яны, нібы тыя парубкі, калядавалі пад вокнамі Уол-стрыта:

Шчэдрык, ведрык,
Дайце варэнік,
Місачку кашкі,
Трошкі каўбаскі.

Але скнарыстыя гаспадары не кінулі ім і медзянога гроша.

Тым часам англійскаму міністру фінансаў прышлося варажыць: як далей пражыць пры такой інфляцыі і краху эканомікі краіны, дзе знайсці грошы на ўзбраенне і як дагэдзіць ЗША. Калдаваў ён, калдаваў і вынайшаў: скараціць ужо не раз скарачаны рацыён харчавання, інакш кажучы, пасадыць працоўных Англіі на галодны паёк.

І вось, калі раней тыднёвы рацыён масла складаў... 85 грам, дык зараз рабочы можа спажываць хіба толькі... ружэйнае масла.

Англічане, якія прывыклі да штодзеннага спажывання моцнага кофе, вымушаны зараз адмовіцца і ад гэтай «раскошы». Зараз гаспадыня як заварыць кофе ў нядзелю, дык потым цэлы тыдзень варожыць на кафейнай гушчы, ці хопіць яго хоць яшчэ на адну заварку.

Але дарэмна гэтая варажба. Не дарма-ж міністр Батлер прыгадаў, што ў 1952 годзе англійскім працоўным давядзецца яшчэ тужэй завязваць живот і замест прадуктаў ужываць.. амерыканскую пілюлю на чыстай вадзе. Дарэчы, вады на англійскім востраве хопіць.

ЗАКОННЫ ДРУЧОК

Яшчэ ў мінулыя калядныя дні амерыканскія сем'і, паверыўшы «цвёрдаму» абяцанню Макартура, чакалі звароту з Карэі сваіх бацькоў, сыноў і братоў. Прайшлі, аднак, і сёлетнія каляды, а з карэйскага фронту ніхто яшчэ не вярнуўся акрамя самога Макартура і цяжка параненых салдат, а многія ўжо ніколі не вернуцца.

Бывала, сярэдні амерыканец сям'я-так зводзіў канцы з канцамі і мог дазволіць сабе патраціць эканомленыя долары на скромную калядную ёлку, каб у асяроддзі сваёй сям'і крыху павесіліцца і забыць пра цяжкія будні, а зараз не да ёлак і не да веселасці. Вечныя нястачы, няспынныя трывогі за заўтрашні дзень, ваенны псіхоз ушчэнт расхісталі і нервы і ўстой добрабыту нават у амерыканскім разуменні.

«Амерыканец стаў панурым, злым і скандальным нават у сям'і», — скардзіцца газета «Нэйшнл гардыен».

Але больш за ўсё непрыемнасцей перападае жанчынам. Як адзначае профсаюзнае агенцтва «Федэрэйтэр прэс», у мільёнах рабочых сем'яў да посных чацвяргоў прыбавіліся і посныя нядзелі.

На глебе нішчыні часта ўспываюць сваркі, сямейныя канфлікты і бурныя скандалы з бойкамі, якія, дарэчы, пакідаюць добрыя сінякі і шышкі пераважна ў жонак, прычым амерыканскі закон у такіх выпадках, як правіла, на баку забіяцкіх мужоў.

Дапусцім, жонка нейкага Сміта з штата Алабама, гледзячы на посную фізіяномію мужа, які лаяў яе за посны абед, сама пачала піліць яго за недасягальна высокія цэны і за каніну, якая стала дарагім далікатэсам, і што сын дзесьці гібее ў Карэі. Сміт у сваю чаргу хапае дручок і лупіць сваю жонку... І справа гэтая трапляе ў суд.

Суддзя разглядае дручок, які ў якасці доказу прынесла пацярпеўшая жонка Сміта. Ён доўга вымярае яго пальцамі, а потым выносіць прыгавор:

— Апраўдаць Сміта на падставе закона штата Алабама, згодна якому муж мае поўнае права правучыць сваю жонку, якая правінілася, дручком не таўсцей двух пальцаў у дыяметры...

— Правільна! — крычыць, сарваўшыся з месца, Сміт. — Хіба я вінаваты, што сына ў Карэю пагналі?..

— А хто, па вашаму, вінаваты? — накідваецца на яго раптам суддзя. — Вось за гэта вас будзем судзіць, ды па ўсіх строгасцях закона — за падрыўную дзейнасць!

Л. ВІРНЯ.

ВАРАЖБА НА ВАДЗЕ

Як дзве кроплі вады... падобны.
Мал. А. Волкава.

АДКАЗЫ НА КРАСВОРД, ЗМЕШЧАНЫ У № 11 ЧАСОПІСА ЗА 1951 год

Па гарызанталі:

1. Нарыс. 3. Пульт. 6. Лямех. 8. Гонар. 9. Ранег. 11. Арэх. 12. Гарт. 13. Тэкст. 14. Акапыя. 16. Балада. 18. Храбры. 19. Нектар. 20. Павіна. 22. Масква. 24. Тэніс. 27. Тукі. 28. Абоі. 32. Сацін. 33. Вянок. 34. Жолуд. 35. Батэт. 36. Кірка.

Па вертыкалі:

1. Нафта. 2. Сэнс. 3. Паркет. 4. Лётчык. 5. Турыст. 6. Лена. 7. Халат. 8. Грэна. 10. Траса. 14. Адхон. 15. Ярына. 16. Біном. 17. Аорта. 21. Вокіс. 23. Кубак. 24. Тэхнік. 25. Неаліт. 26. Сусвет. 27. Тыраж. 29. Імгла. 30. Эцюд. 31. Юнак.

РАНІШНЯЯ ГІМНАСТЫКА ШКОЛЬНІКА

Фізічная культура ў школе—неабходны сродак умацавання здароўя дзяцей і падлеткаў, састаўная частка ўсебаковага выхавання і адукацыі будучых будаўнікоў камуністычнага грамадства.

Кіруючая роля ў фізічным выхаванні належыць школе. Фізічнае выхаванне ў школе з'яўляецца арганічнаю часткай усёй сістэмы выхавання і навучання, адным з галоўных звянаў арганізацыі правільнага, гігіенічнага рэжыму школьніка.

Штодзённая гімнастыка на працягу 10—15 хвілін выпрацоўвае з ранніх дзіцячых год звычку да сістэматычных заняткаў фізічнымі практыкаваннямі і спортам, да выканання гігіенічнага рэжыму.

Адметнай і характэрнай асаблівасцю дзіцяці дашкольнага ўзросту з'яўляецца яго выключная рухавасць і актыўнасць. Рухамі запоўнена ўсё яго жыццё.

Вучоба ў школе рэзка змяняе колькасць рухаў. Дзіця вымушана сядзець за партай па 5—6 гадзін у дзень, ды дома рыхтаваць урокі і заданні. На гульні, забавы, фізічныя практыкаванні ў школьніка застаецца мала часу. Многія бацькі самі стараюцца абмежаваць і скараціць рухі школьніка, не дазваляюць прагулак і гульняў, асабліва калі дзіця не паспявае ў вучобе. Часам бацькі просяць урача аслабіць іх дзяцей ад гімнастыкі і наогул ад заняткаў фізічнымі практыкаваннямі пад выглядам таго, што яны «слабыя здароўем», «малакроўныя», «вельмі раздражняльныя», «хутка стамляюцца». Гэта, вядома, глыбокае заблуджэнне. Такім дзецям асабліва карысна ранішняя гімнастыка, штодзённая прагулка, гульні і заняткі фізічнымі практыкаваннямі. Яны ўмацоўваюць арганізм, трэніруюць яго, спрыяюць палепшэнню паспяховасці.

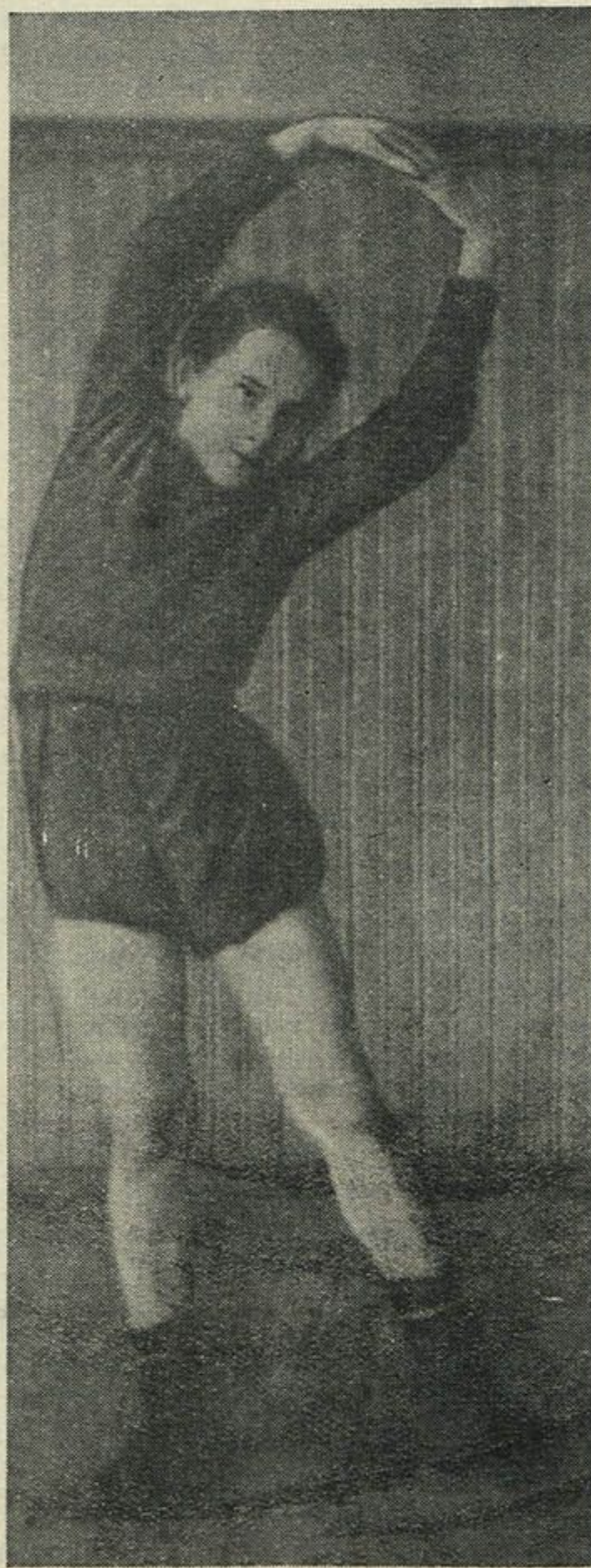
Ранішняю гімнастыку можна выконваць па радзе. А калі ўмовы не дазваляюць, то неабходна 2—3 разы ўважліва праслухаць, як праводзіцца «зарадка» па радзе, атрымаць кансультацыю ў выкладчыка і школьнага ўрача.

Фізічныя практыкаванні павінны быць простыя, лёгкія для засваення. Усе рухі павінны спадарожвацца глыбокім дыханнем. Затрымліваць дыханне нельга. Вельмі важна, каб дзіця трымалася роўна, не выпучвала жывот, выпроствала плечы, збліжала лопаткі да хрыбетніка, зусім прама ста-

віла галаву. Цела не павінна быць напружаным. Неабходна дабівацца добрай рухавасці суставаў і поўнага скарачэння мускулатуры. Выконваць практыкаванні трэба рытмічна, без рыўкоў.

Вясной і летам, аж да позняй восені, ранішняю гімнастыку карысна праводзіць на свежым паветры. Зімой трэба загадзя добра праветрыць пакой і практыкавацца пры адчыненай форціцы. лепшы касцюм — трусікі. Добра мець невялічкі дыван.

Пасля гімнастыкі праводзіцца гігіе-

Джэма Годышава—вучаніца 5 класа Мінскай школы № 9—выконвае вольныя практыкаванні.

Фото А. Дзітлава

нічная працэдура—умыванне. Вельмі важна, каб дзіця паступова прывучылася ўмывацца халоднай вадой да пояса. Спачатку няхай умываецца пакаёвай вадой у адных трусіках, добра мые шыю і рукі, а тулава абцірае мокрым і выцірае сухім ручніком. Праз паўтара-два месяцы можна перайсці да ўмывання грудзей і тулава халоднай вадой, пасля чаго хутка расціраць цела ручніком. лепш пачынаць гэтую працэдуру летам і працягваць яе восенню і зімой.

Для дзяцей, якія часта хварэюць і хутка стамляюцца, фізічныя практыкаванні карысна праводзіць у працэсе вучэбнага дня, асабліва перад яго пачаткам і ў працэсе падрыхтоўкі ўрокаў дома.

Аслабленым дзецям можна рэкамендаваць наступны хатні рэжым:

Вярнуўшыся са школы і паабедваўшы, дзіця павінна гадзіну адпачыць, лежачы ў пасцелі. Пасля адпачынку пагуляць на свежым паветры, пакатацца на лыжах, каньках. Такім чынам на яду, на пасіўны і актыўны адпачынак пасля школы неабходна 3—4 гадзіны. Далей дзіця рыхтуе ўрок, на што ідзе 2—4 гадзіны. Праз кожныя 40—45 хвілін заняткаў неабходна рабіць перапынак на 10—15 хвілін, у часе якога мэтазгодна правесці гімнастыку, прыблізна такую-ж, як ранішняя «зарадка», затрачваючы на яе 5—6 хвілін. Сям'я павінна ствараць дома такую абстаноўку, якая-б не супярэчыла гігіенічным правілам, устаноўленым школай.

Правільнае фізічнае развіццё ў значнай ступені залежыць ад распарадку дня дзіцяці як у сям'і, так і ў школе.

Акадэмік Н. А. Семашка лічыць, што з пункту погляду фізічнага развіцця і здароўя дзіцяці неабходна звярнуць увагу на чатыры моманты ў арганізацыі рэжыму. Па-першае, на неабходнасць штодзённай ранішняй гімнастыкі. Па-другое, на дастатковую працягласць сну (9—10 гадзін для дзяцей малодшага ўзросту і 8—9 для падлетка). Па-трэцяе, на правільнае чаргаванне работы і адпачынку ў школе і сям'і, не дапускаючы ператамлення. Па-чацвертае, на арганізацыю гігіенічнага адпачынку, лепш за ўсё на свежым паветры.

В. Н. КАВАЛЕНКА,
галоўны ўрач рэспубліканскага
ўрачэбнага фізкультурнага
диспансера.

Moderato

МІР АДСТАІМ

Музыка *Н. Чуркіна*

Словы *А. Дзеружынскага*

Вораг пажарам
Нам пагражае,
Новай суровай вайной,
Блокі стварае,
Сілы збірае,
Бразгае зброяй сваёй.

Прыпеў:

Мір назаўсёды
У рукі народы,
У моцныя рукі бяруць,
Маці і дзеці
Хочуць у свеце
Войнаў ніколі не чуць.

Злыя вампіры,
Ворагі міру —
Гэта вайны каралі,
Прагнуць нажывы,
Лёгкай пажывы,
Слёз і крыві на зямлі.

Прыпеў.

Мы не дазволім
Нас заняволіць,
Нас ашукаць не дадзім,
Простыя людзі,
Пільнымі будзем,
Мір на зямлі адстаім.

Прыпеў.

На першай старонцы вокладкі:
малюнак П. Астроўскага.

Рэдакцыйная калегія: А. П. УС (адказны рэдактар), А. І. ФЕДАСЮК, А. Н. ЗАХАРАВА, В. І. ФІЛІПАВА, К. А. АБУШЭНКА,
Г. Л. ДАЗОРЦАВА.

Журнал «Работница и крестьянка» на беларусском языке. ИЗДАНИЕ ЦК КП(б)Б.

Адрас рэдакцыі: Мінск, вул. Пушкіна, 55.

Тэл. 2-33-03.

Друк. арк. 3. Аўт. арк. 4.

ЛТ 74007

Тыраж 26.000

Падпісана да друку 15/І-52 г.

Зак. № 680

Друкарня імя Сталіна, Мінск, Пушкіна, 55.

1772

Сярод дэлегатаў ад Беларускай ССР на трэці Усе-
саюзнай канферэнцыі прыхільнікаў міру былі заслужа-
ная артыстка БССР Ніна Іванаўна Гусельнікава, Герой
Соцыялістычнай Працы М. Мязешчанка, А. Гецман,
Е. Юркевіч, Н. Філіпава.

- Ведаеце, Ніна Іванаўна, я адразу пазнала вас па голасу...
- І я вас таксама!
- Ой, што вы? Я-ж не спявачка.
- Нічога! Мірныя ноты гучаць у нас добра на ўсіх рэгістрах.

Мал. А. Волкава.

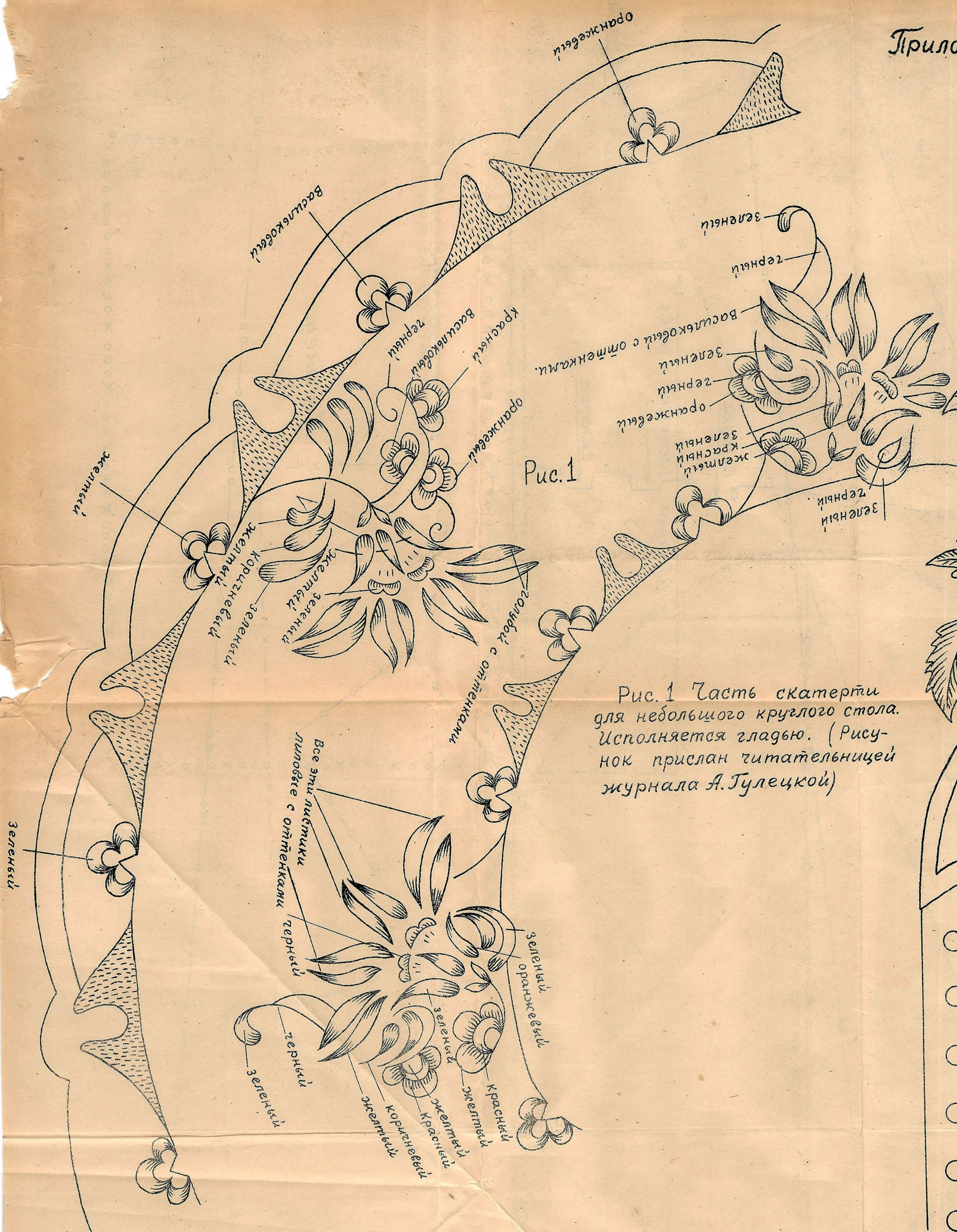

Рис. 1 Часть скатерти
для небольшого круглого стола.
Исполняется гладью. (Рисун-
ок прислан гитательницей
журнала А. Тулецкой)

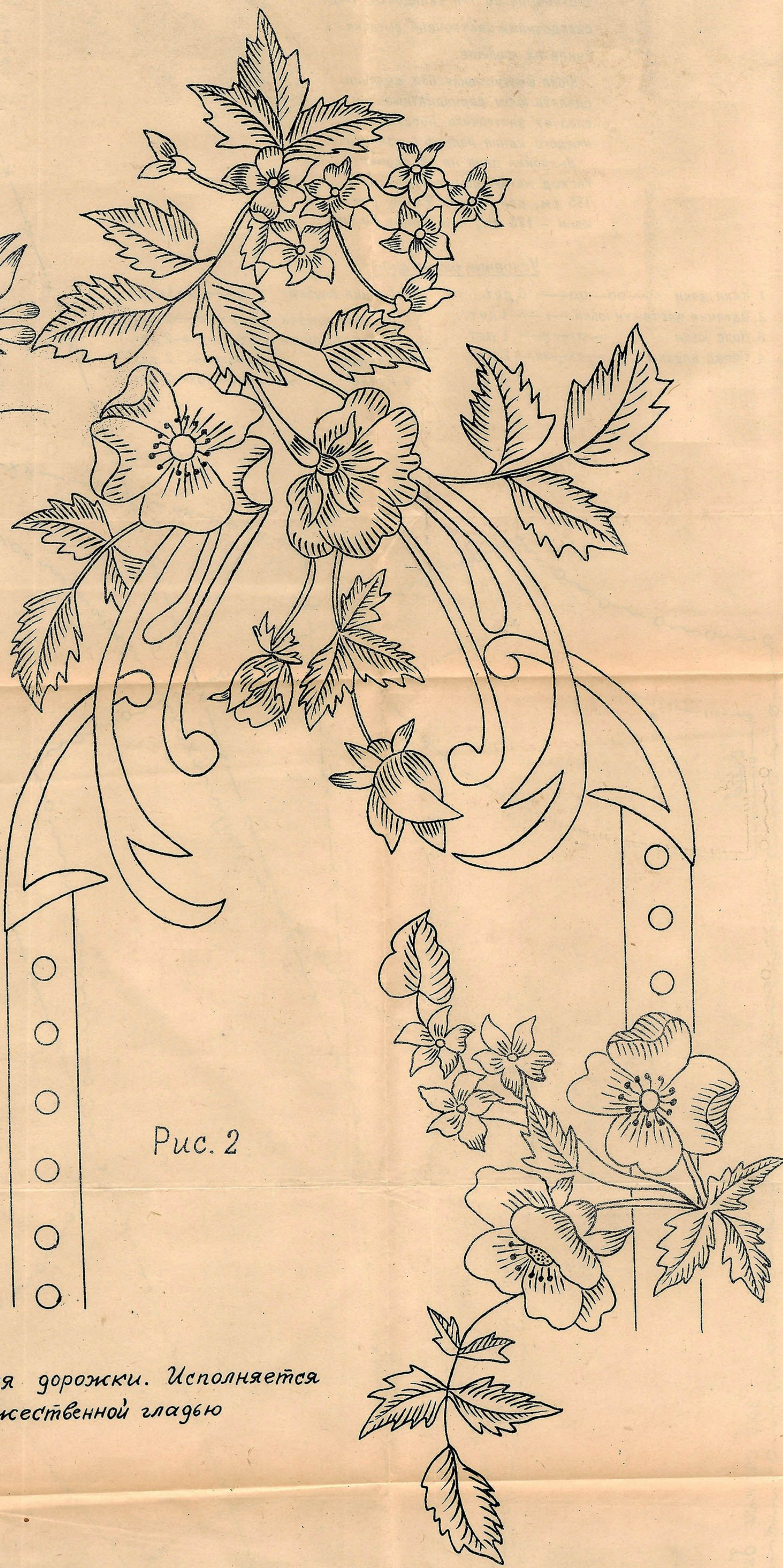
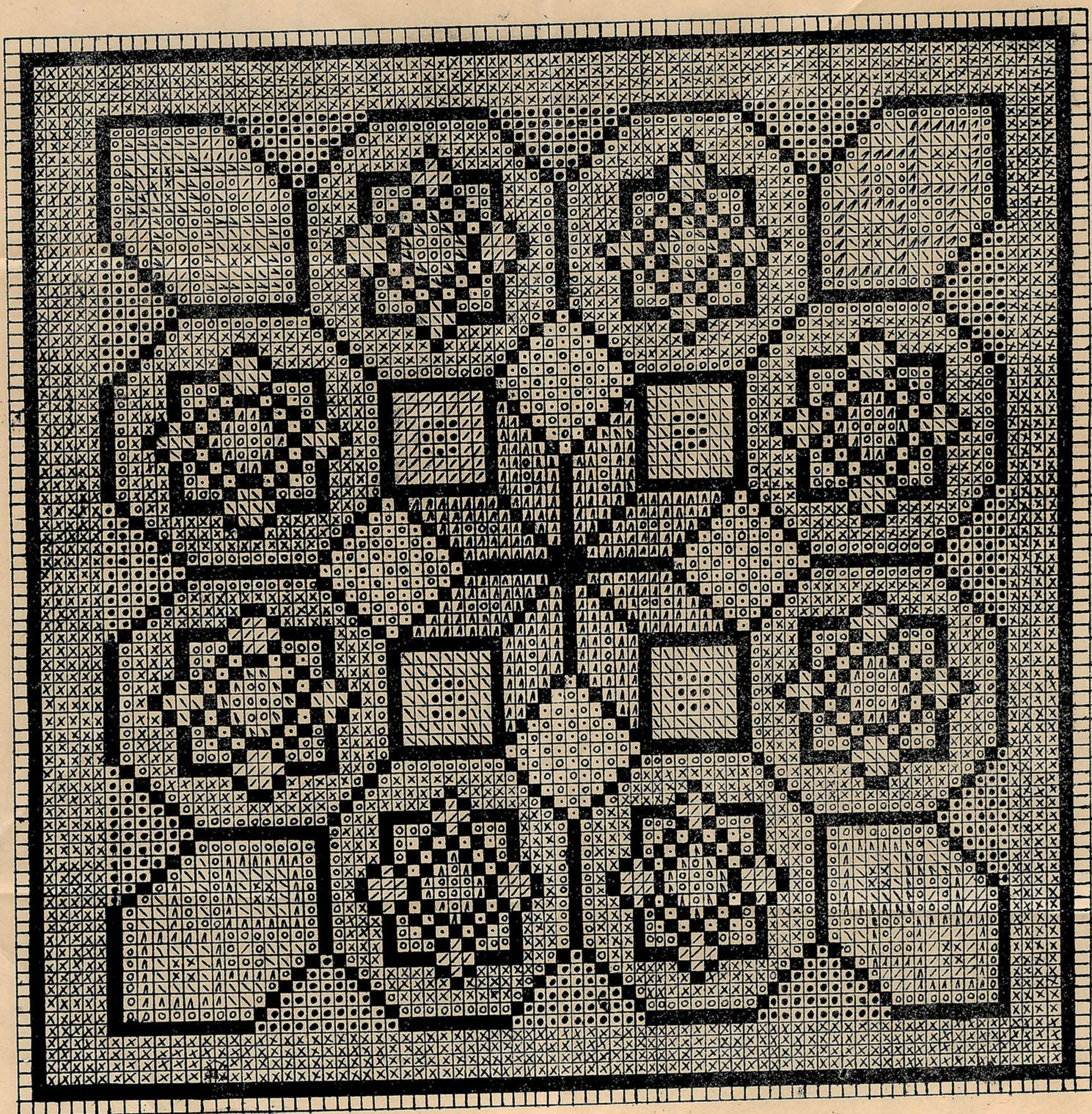

Рис. 2 для дорожки. Исполняется
художественной гладью

Рис. 3 Подушечка.
Исполняется двойным крестом

☒ — голубой	☐ — фиолетовый
■ — серый	☒ — зеленый
▲ — красный	☒ — зеленый
◻ — розовый	◻ — коричневый

Бутон, изображенный
на рис. 2, шьется
в 3 тона. Тона
показаны на рис. 2
цифрами

Лист фиалки,
вышивается
в 2 тона.
Заштрихован-
ные участки
листа на рис. 4
зашиваются
темной зеленой
нитью. Незаштри-
хованные
части — светлой.
Поверх накладыва-
ется жила
коричневого цвета.

Лист фиалки,
вышивается
в 2 тона.
1 лепесток на рис. 5 наги-
вается со второго тона
и кончается 3-м
2 лепесток нагиается
3-м тоном и кончается
2-м
3 лепесток вышивается
стедельчатый швом.

Шиповник,
зашитый
нагиается со
2-го тона; середина
светлая; концы за-
шиваются 3-м тоном.
Зелень вышивается
в 2 приема:
1-й прием — в
светлого тона и
кончается темной
2-й прием —
стедель зашива-
ется косой гладью
нитью 2-го
тона

Шиповник открытый
розового цвета.
Лепесток без оборота
нагиается с бледно-розового
тона и кончается темной
розовым.
Лепесток с оборотом наги-
ается от оборота 3-м тоном,
затем 2-м; заканчивается
1-м тоном.
Оборот зашивается талдурным
швом и сверху перекре-
вляется косой гладью 1-м тоном.
Середина зашивается
дизерным швом коричневы-
ми и желтыми нитками.

Украшение (рис. 8)
Шьется талдурным
швом. Сначала кори-
чевый, затем золо-
тистый, темнокор-
ичневый, светложелтый

Украшение (рис. 9)
Полоска вышивается
талдурным швом.
наружная сторона —
коричневая, внутрен-
няя — светложелтая.
Кружки зашиваются
дизерным швом.
Коричневый тон по-
казан на рисунке 9
гербовыми. Золо-
тына кружка за-
шивается золотой
нитью.

Рис. 8

Рис. 9

ЮБКА И БЛУЗКА

Блузка строгого покроя. На полочке застрочено по три складочки. Под складочками застрочена вытачка. Рукав на манжете.

Юбка шестишовная. При желании сделать юбку двенадцатишовной следует застрочить посередине каждого клина рельеф с изнанки. Выкройка дана на 48 размер. Расход материала: для блузки — 185 см, при ширине 90 см; для юбки — 175 см, при ширине 90 см.

Условные обозначения:

1. Клин юбки — 00—00—6 дет.
2. Обтачка застежки юбки — 1—1—1 дет.
3. Пояс юбки — х—х—1 дет.
4. Перед блузки — хх—хх—2 дет.
5. Спинка блузки — 0—0—1 дет.
6. Подборт блузки — 2—2—2 дет.
7. Обтачка спинки блузки — 2—2—2 дет.
8. Манжет — 0000000000 2 дет.
9. Рукав — хох—хох—2 дет.

